

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1987 - 1988 *

door

René DE HERDT en Johan VANNIEUWENHUYSE

Stadsarchief Gent

Inventarissen, bibliografieën, regestenlijsten

1. CARLIER M., L. TROCH en H. VANACKER, *De Eendragt 1846-1879, (Rijksuniversiteit Gent. Cultureel Documentatiecentrum)*, Gent, 1988, 2 dln., 499 blz.

Op het eerste gezicht was *De Eendragt, veertiendaegsch tijdschrift voor letteren, kunsten en wetenschappen* dat in 1846 te Gent verscheen het zoveelste in de rij van Vlaamse periodieken die al werden uitgegeven. De hoofdredactie van dit tijdschrift dat veel weg had van een krant berustte bij F. Rens, F.A. Snellaert, J.F.J. Heremans, P. Blommaert, P. Van Duyse en E. Digerickx. Na de inleiding met beknopte literatuurlijst volgt de bibliografische weergave van de artikels in de diverse jaargangen.

2. CREVE P., *Archief en Museum van de Socialistische Arbeidersbeweging*, in *Vlaamse Stam*, 24, (1988), nr. 1, p. 1-12.

Voorstelling van de doelstellingen, collecties, realisaties en lopende projecten van de op 23 mei 1980 gestichte v.z.w. AMSAB. Geïllustreerd. Zie ook de voorstelling van de AMSAB-werking in *AMSAB-Tijdingen*, IV, (1985-1986), nr. 1, VII + 97 blz.

3. DE HERDT R. en J. VANNIEUWENHUYSE, *Bibliografie van de geschiedenis van Gent 1986-1987*, in *HMGOG*, XLI, (1987), p. 201-239.

Vervolg van de jaarlijkse *Bibliografie van de geschiedenis van Gent*, die sinds 1973 in de *HMGOG* verschijnt.

* Gebruikte afkorting : HMGOG = *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*.

Uit vulgariserende werken en artikels werd slechts een keuze gemaakt. Een aantal niet opgenomen artikels en mededelingen kan men vinden in tijdschriften over heemkunde, toerisme, enz. Het opstellen van een volledige bibliografie vraagt heel wat onderzoekswerk. U kan het werk van de auteurs vergemakkelijken door uw boek of een overdruk van uw artikel te sturen aan het Stadsarchief, Abrahamstraat 13, 9000 Gent. Het toegestuurd exemplaar zal ingeschreven worden in de bibliotheek van het Stadsarchief.

4. DEMEYER M., *Inventaris van archivalia van minister van staat Gerard Cooreman 1852 - 1926*, (KADOC, *Inventarissen en repertoria* nr. 16), Leuven, 1987, 24 blz.

Gerard Cooreman (Gent, 1852 - Brussel, 1926) werd in 1892 senator voor het arrondissement Gent. In 1899 was hij voor enkele maanden minister van Nijverheid en Arbeid en in 1918 eerste minister. De inventaris bevat een inleiding, een bibliografie, de eigenlijke beschrijving van de bescheiden en een klapper.

5. DEMUYNCK G., *De staten van goed van de heerlijkheid „Groot Meirhout“ (Oostakker) 1717-1749*, in *Vlaamse Stam*, 24, (1988), nr. 5, p. 241-242.

Genealogische ontleding van 15 staten van goed.

6. DENEWET L., *Volmolens voor wol en zeemleder in Vlaanderen en Waals-Brabant. Deel 1, Geografische en chronologische inventaris*, in *Molenecho's*, 15, (1987), nr. 2-3, p. 2-158.

De Gentse volmolens worden beschreven op p. 96-105. Met illustraties.

7. DEROLEZ A., *Het fonds „vliegende bladen“ in de Universiteitsbibliotheek Gent*, in *De Leiegouw*, XXIX, (1987), afl. 1-2, p. 77-84.

Ferdinand Vander Haeghen was van 1868 tot 1911 hoofdbibliothecaris van de Gentse universiteits- en stadsbibliotheek en verzamelde duizenden documenten en stukken van de meest verscheiden aard. Voor deze collectie „vliegende bladen“ bestaat thans grote belangstelling. Hoewel het nog niet mogelijk was een eigenlijke inventaris op te maken, wordt hier reeds een eerste voorstelling van het fonds gebracht.

8. GOEME C., *Staten van goed Drongen*, (*Westvlaams Genootschap voor Familie- en Wapenkunde en V.V.F. - Afdeling Gent*), s.l., 1987, 263 blz.

Genealogische ontledingen van staten van goed van Drongen, die bewaard worden op het Rijksarchief te Gent. Met alfabetische klapper op de familienamen.

9. KWANTEN G., J. VERHOOGEN en L. VINTS, *Inventaris van de papieren van minister van staat August Edmond de Schryver 1898-*, (KADOC, *Inventarissen en repertoria* nr. 14), Leuven, 1987, 129 blz.

August De Schryver (1898-) was van 1928 tot 1965 onafgebroken volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Gent-Eeklo. Tussen 1935 en 1960 kreeg hij verschillende ministerportefeuilles toegevoegd. De publicatie bevat een inleiding, een bibliografie, de eigenlijke inventaris en een klapper.

10. VANDENHOLE F., *Inventaris van veilingcatalogi 1615-1914, (Rijksuniversiteit Gent. Centrale Bibliotheek. Bijdragen tot de bibliotheekwetenschap V)*, Gent, 1987, 2 dln., X + 656 + 181 blz.

Chronologische inventaris van alle veilingcatalogen die dateren van vóór 1914 en in het bezit zijn van de R.U.G. Het betreft veilingen van handschriften, kaarten, portretten, schilderijen enz. Met alfabetische, topografische- en inhoudsindices en woord vooraf door hoofdbibliothecaris A. VAN DEN BRANDE.

11. VAN DER LINDEN R. en M. BROECKHOVE, *Bibliografie Maurits van Wesemael*, in *Oostvlaamse Zanten*, LXI, (1986), nr. 4, p. 208-214.
12. VANNIEUWENHUYSE J., *Inventaris van het parochiearchief van Sint-Denijs-Westrem*, in *Heemkring Scheldeveld. Jaarboek*, XVI, (1987), p. 177-200.

Het parochiearchief van Sint-Denijs-Westrem bevindt zich in de plaatselijke pastorie. De inventaris bevat een inleiding, verwijzingen naar de reeds bestaande literatuur over de parochie, de beschrijving van de stukken, een index van persoons- en plaatsnamen en illustraties.

13. WILLE E. e.a., *Centrale tijdschriftencatalogus van de Rijksuniversiteit te Gent, (Uitgaven van de Centrale Bibliotheek)*, Gent, 1985, 3 dln., 1512 blz.

Algemeen

14. VAN BOCKSTAELE J., *Wachtebeke en Oost Zeeuws-Vlaanderen. Een historisch-geografische benadering*, in *HMGOG*, XLI, (1987), p. 29-74.

Een eerste deel van het artikel behandelt de landschapontwikkeling in het gebied van de vroege middeleeuwen tot de 18de eeuw. Deze wordt gekenmerkt door de voortdurend terugkerende overstromingen en bedijkingen. Een tweede deel beschrijft het waterloppennet. Deze waterwegen speelden een belangrijke rol in de bevoorrading en de brandstofvoorziening van Gent. Met illustraties.

Archeologie

15. *Archeologisch onderzoek in de Gouvernementstraat*, in *G.O.V. Heraut*, 23, (1988), nr. 4, p. 6-7.
16. BOURGEOIS J., *Bewoning uit de vroege ijzertijd in Sint-Denijs-Westrem*, in *De Leiegouw*, XXIX, (1987), afl. 1-2, p. 11-20.
Zie nr. 29.
17. DE JONGHE D. en S. DAEMEN, *De Sint-Niklaaskerk in Gent. Opgegraven textielresten*, in *Stadsarcheologie*, 10, (1986), nr. 3, p. 2-21. Geïllustreerd.
18. DESMET G. en J. ROMMELAERE, *Archeologisch onderzoek van het kartuizerklooster „Koningsdal” op het „Meerhem” (Inst. St. Jan de Deo) te Gent*, in *Heemkundige Vereniging De Gonde*, 16, (1988), nr. 1, p. 24-30. Geïllustreerd.
19. LALEMAN M.C., *Archeologie en monumentenzorg*, in *De Leiegouw*, XXIX, (1987), afl. 1-2, p. 159-166.

Aan de hand van een aantal Gentse voorbeelden wordt aangetoond dat er een goede samenwerking moet zijn tussen de archeologie en de monumentenzorg, wil men tot een efficiënte bescherming en bewaring van het gebouwenpatrimonium komen.

20. LALEMAN M.C. en P. RAVESCHOT, *De Sint-Baafsabdij in Gent (O.-Vl.)*, in *Archaeologia Mediaevalis*, 11, (1988), p. 46-47.

Korte bespreking van twee opgravingscampagnes in 1987 uitgevoerd op de terreinen van de vroegere Sint-Baafsabdij. Geïllustreerd.

21. LALEMAN M.C. en P. RAVESCHOT, *Middeleeuwse bewoning in de Gentse Hoogpoort*, in *De Leiegouw*, XXIX, (1987), afl. 1-2, p. 167-172.

De Hoogpoort vormde vermoedelijk een verbindingsas tussen twee middeleeuwse bevolkingskernen, waaruit de stad Gent ontwikkelde. Slechts vanaf de late middeleeuwen zijn er in deze omgeving voldoende materiële sporen om een beeld te kunnen schetsen over het uitzicht van de woningen. Met illustraties.

22. LALEMAN M.C. en P. RAVESCHOT, *Stadsarcheologisch onderzoek in Gent (O.-Vl.)*, in *Archaeologia Mediaevalis*, 10, (1987), p. 55-56.

Kort overzicht van de archeologische prospecties in 1986 en van de belangrijkste resultaten.

23. LALEMAN M.C. en P. RAVESCHOT, *Stadsarcheologisch onderzoek in Gent (O.-Vl.)*, in *Archaeologia Mediaevalis*, 11, (1988), p. 65-67.

Overzicht van de archeologische prospecties en de onderzoeksresultaten in 1987. Met illustratie.

24. RAVESCHOT P., *Middeleeuwse sporen bij Sint-Baafs. Archeologisch onderzoek op de hoek Lange Kruisstraat - Limburgstraat*, in *Stadsarcheologie*, 11, (1987), nr. 4, p. 2-20.

Op de hoek van de Lange Kruisstraat en de Limburgstraat werden sporen uit de prehistorie en de Romeinse periode teruggevonden. Uit de 10de of 11de eeuw dateren een greppel en kuil (cfr. ontdekking in de nabijgelegen Gouvernementstraat). Bovendien werden de resten van een tot nu toe nog onbekend steen uit de eerste helft van de 13de eeuw geregistreerd. Geïllustreerd.

25. RAVESCHOT P., *Spaans aardewerk met tinglazuur gevonden op de terreinen van 2 Gentse kloosters*, in *Heemkundige Vereniging De Gonde*, 16, (1988), nr. 1, p. 31-40.

Bespreking van 15 aardewerkscherven met tinglazuur gevonden op terreinen in het Dobbelslot en aan het Fratersplein. Met illustraties.

26. *Speuren, spitten, sparen. Oost-Vlaanderen archeologisch doorgelicht*, [Gent, 1988], 132 blz.

Catalogus van de gelijknamige tentoonstelling die van 16 januari 1988 tot 7 februari 1988 werd opgesteld in Het Toreken op de Vrijdagmarkt te Gent. Na een bondige inleiding over de archeologie en haar methoden volgen twaalf archeologische verkenningen van sites in Oost-Vlaanderen. Voor Gent zijn te vermelden J. VAN-MOERKERKE, *Gent. De opgravingen aan de Hogeweg* (p. 47-53); F. VERMEULEN, *Sint-Denijs-Westrem. Een inbeems-Romeinse wegnederzetting met uitgestrekte begraafplaats op het voormalig vliegveld* (p. 81-84); M.C. LALEMAN en P. RAVESCHOT, *Onderzoek van een middeleeuwse stad* (p. 87-91); M. DE SMET, *Sinaai. De Baudelo-abdij in Klein-Sinaai* (p. 95-105); E. BALTHAU, L. HANSELAEER en F. VERHAEGHE, *Laarne. Archeologisch en bouwhistorisch onderzoek in het kasteel* (p. 119-120). Geïllustreerd.

27. VERBRUGGEN C., *Archeobotanisch onderzoek te Gent (O.-Vl.)*, in *Archaeologia Mediaevalis*, 10, (1987), p. 12.

Korte nota over het voorkomen van planten in de middeleeuwse Gentse binnenstad.

28. VERBRUGGEN C., *Pollenonderzoek in de Lange Kruisstraat*, in *Stadsarcheologie*, 11, (1987), nr. 4, p. 21.
29. VERMEULEN F., *Ontdekking van een grote nederzetting met begraafplaats uit de Romeinse tijd op het voormalige vliegveld van Sint-Denijs-Westrem*, in *Heemkring Scheldeveld. Jaarboek*, XVI, (1987), p. 19-35.

In 1986 kon een team van het Seminarie voor Archeologie van de R.U.G. gedurende zes maanden een opgravingscampagne organiseren op het voormalig vliegveld van Sint-Denijs-Westrem. Onderzocht werden : een landelijke nederzetting uit de vroege ijzertijd (ca. 750-450 voor Christus), een middeleeuwse hofstede (9de-13de eeuw na Christus) en een nederzetting uit de Romeinse periode (ca. 50-250 na Christus). De auteur beschrijft in het artikel de Romeinse nederzetting en de aansluitende begraafplaats. Met kaarten en illustraties.

30. *Vondstmeldingen*, in *Stadsarcheologie*, 12, (1988), nr. 1, p. 24-30.

Meldingen van : constructies uit Doornikse kalksteen in de Ridderstraat - Baaisteeg ; fragment van koe in oxyderend aardewerk in de Kalversteeg ; onderzoek naar de funderingen van het Rabot ; prehistorische scherf in de Sint-Martensstraat. Geïllustreerd.

31. *Vondstmeldingen*, in *Stadsarcheologie*, 11, (1987), nr. 3, p. 16-31.

Meldingen van : houtresten (oeverbeschoeiing?) in de Ajuinlei/Onderbergen ; resten van de abdijkerk van Sint-Baafs in de Gandastraat ; diverse relictten (9de - 13de eeuw), alsook funderingslaag in Doornikse kalksteen in Gouvernementstraat 30-32 ; kelder in Doornikse breuksteen (Ronchevale?) in de Koestraat 21 ; muren van Polinaessteen op de Korenmarkt ; diverse constructies o.a. uit de 19de eeuw aan de Minnemeers ; muur in Doornikse kalksteen en haardsporen in het Rijkhovesteen, Onderstraat 20 ; funderingen van de brouwerij van de voormalige Sint-Baafsabdij in de Prooststraat/Buitenhof ; kuil uit de IJzertijd alsook middeleeuws steen in Schepenhuisstraat ; kelders van voormalig Hotel Hamelinck in Sint-Baafsplein 10 ; vooronderzoek muren van de kelder van het donjon en van de omwallingsmuur in het Gravensteen, Sint-Veerleplein ; kelders in de Stadhuissteeg ; brugboog in Doornikse kalksteen aan de Zuivelbrug ; keukengerel uit de 14de eeuw in de Zwartekatstraat 6-8 ; pijlpunt uit Mesolithicum in de Kleine Moortelputstraat te Afsnee ; vier pijlpunten in de Smalkouterstraat te Afsnee ; pijlpunt in het Klein Kouterken te Sint-Denijs-Westrem ; pijlpunt aan de Nelemeersstraat te Sint-Martens-Latem. Geïllustreerd.

Middeleeuwen

32. BAERTEN J., *De Luikse voedselhulp aan de opstandige Gentenaren (1381-1382). Een verwaarloosd voorbeeld van interstedelijke solidariteit*, in *Arbeid in veelvoud. Een huldeboek aangeboden aan prof. dr. J. Craeybeckx en prof. dr. E. Scholliers van de Vrije Universiteit Brussel, (V.U.B.)*, Brussel, 1988, p. 66-73.
33. BLOCKMANS W., *Een middeleeuwse vendetta. Gent 1300*, Houten, 1987, 160 blz.

Van een middeleeuwse vete tussen de Gentse familieclans Borluut en van Sint-Baafs bleef een uitzonderlijk rijk procesdossier bewaard, dat reeds eerder op een wetenschappelijk verantwoorde wijze gepubliceerd werd. Op basis van deze bekende documenten poogt de auteur in een gedramatiseerde stijl de gebeurtenissen en het leven te Gent rond 1300 te reconstrueren. Geïllustreerd.

34. BLOCKMANS W.P., *Het wisselingsproces van de Gentse schepenen tijdens de 15de eeuw*, in *HMGOG*, XLI, (1987), p. 75-96.

Van 1359 tot 1540 werden alle Gentse schepenenambten jaarlijks vernieuwd. De poorterij, de textielambachtsgilden en de kleine ambachtsgilden waren volgens een vaste sleutel in twee schepencolleges vertegenwoordigd. De auteur verzamelde de carrièregegevens van 1209 verschillende personen — schepenen, overdekens en kiesmannen — uit de periode 1400-1506 en beschrijft de mobiliteit en continuïteit, het carrièreverloop en de gemeenschappelijke kenmerken van het politiek personeel. Met tabellen. Zie ook ID., *Mobiliteit in stadsbesturen 1400-1550*, in DE BOER D.E.H. en J.W. MARSILJE, (red.), *De Nederlanden in de late middeleeuwen*, Utrecht-Wijnegem, 1987, p. 236-260.

35. BOONE M., *Van „portus monialium” naar „scroderie buten bachten biloke”*, in *Stadsarcheologie*, 12, (1988), nr. 1, p. 2-16.

De havenactiviteiten van de „scroderie” naast de Bijloke zouden kunnen teruggaan op een zeer oude traditie. Een voorstedelijke kern van bewoning en tertiaire activiteit is niet onmogelijk. De oude benaming „portus monialium” zou betrekking hebben op een gemeenschap van vrouwelijke benedictinessen. Met uitgebreid kritisch apparaat. Geïllustreerd.

36. DAUCHY S., *Een bevoegdheidsgeschil tussen de stad Kortrijk en de Sint-Pietersabdij in de middeleeuwen, voorwerp van een appel aan het Parlement van Parijs*, in *De Leiegouw*, XXVIII, (1986), afl. 3-4, p. 229-234.

Sinds de inlijving van de kasselrijen Rijsel, Dowaaï en Orchies bij het Franse kroondomein in 1312, was het graafschap Vlaanderen onderworpen aan het hoogste Franse gerechtshof, het Parlement van Parijs.

37. GOEMINNE L., *De oudste gekende industriewindmolen te Gent : een schorswindmolen te Sint-Pieters-Aalst (Gent) in 1323*, in *Molenecho's*, 13, (1985), nr. 1, p. 12.
38. GYSSELING M., (ed.), *Corpus van middelnederlandse teksten (tot en met het jaar 1300)*, Leiden, 1977-1987, 15 dln.

In 1987 verscheen het 15de deel van het *Corpus*-Gysseling. Het kreeg als ondertitel mee *Bouwstoffen voor een woordarchief van de Nederlandse taal*. Het werk valt uiteen in twee wel te onderscheiden delen of reeksen. De eerste negen banden bevatten de ambtelijke bescheiden, de laatste 6 banden de literaire handschriften. Hiermee zijn alle — dus ook Gentse — bekende middelnederlandse teksten van vóór het jaar 1300 uitgegeven en vlot toegankelijk gemaakt. Met uitvoerige indices en klappers.

39. NICHOLAS D., *The metamorphosis of a medieval city. Ghent in the age of the Artevelde, 1302-1390*, Nebraska, 1987, XI + 369 blz.

De auteur onderzoekt het economisch en sociaal leven in het 14de-eeuwse Gent van Jacob en Filips van Artevelde. Met plaats- en persoonsnamenindex, kaarten van de Gentse kuip en Vlaanderen en diverse statistieken en tabellen.

40. PREVENIER W., *Inzicht van kritische tijdgenoten in de sociale facetten der fiscaliteit en in sociaal-politiek onrecht in Vlaanderen (13de-15de eeuw)*, in *Arbeid in veelvoud. Een huldeboek aangeboden aan prof. dr. J. Craeybeckx en prof. dr. E. Scholliers van de Vrije Universiteit Brussel, (V.U.B.)*, Brussel, 1988, p. 51-60.

Over sociale klachtenbundels opgesteld in Vlaanderen tijdens de 13de, 14de en 15de eeuw. Voor Gent worden onder meer klaagteksten besproken in verband met de afzetting van de schepenbank van de XXXIX (1275-1301).

41. SIMONS W., *Bedelordekloosters in het graafschap Vlaanderen. Chronologie en topografie van de bedelordeverspreiding vóór 1350, (Stichting Jan Cobbaut)*, Brugge, 1987, 207 blz.

Voor Gent zijn opgenomen : de Franciscanen (p. 31-40), Dominicanen (p. 72-74), Zakbroeders (p. 89-90), Augustijnen (p. 105-109), Karmelieten (p. 117-119), Clarissen van Gentbrugge (p. 130-135) en de Derde Orde (p. 156-158, 173-174, 175, 176, 177, 183-

185). Zie ook het algemeen synthesesewerk van ID., *Stad en apostolaat. De vestiging van de bedelorden in het graafschap Vlaanderen (ca. 1225-ca. 1350), (Verhandelingen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België nr. 121), Brussel, 1987, 291 blz.*

42. VAN ACKER K.G., *De „Libertas castrensis operis” van Antwerpen en de Ottogracht te Gent, in HMGOG, XLI, (1987), p. 1-9.*

Zowel in Brabant als in Vlaanderen was het vanaf de 10de eeuw een verplichting voor de onderdanen mee te werken aan de bouw en het onderhoud van de versterkingen van de lokale heren. Met kaart.

43. VAN BAVEL H., *Het basis-document van 1274, in Boschboom-Bladeren/14, mei 1974, p. 20-25.*

Het Groot-Gasthuis in Den Bosch werd zeer waarschijnlijk gesticht in het derde kwartaal van de 13de eeuw. Bij testamentaire beschikking van 1274 van de Bosschenaar Willem van Gent kreeg dit hospitaal een grote geldsom.

44. VANDERMAESEN M., *Een politieke factie in de grafelijke raad : „Le partie de Gand” in 1326, in Album Carlos Wyffels aangeboden door zijn wetenschappelijke medewerkers, Brussel 1987, p. 451-456.*

In een brief van 1326 werd geklaagd dat de „partij” van Gent te veel invloed had op de besluitvorming in het graafschap Vlaanderen. In het artikel worden de Gentse raadsleden opgesomd en hun onderlinge relaties onderzocht.

45. VERBRUGGEN J.F., *Bewapening en krijgskunst : het Gentse en het Brugse gemeenteleger in 1477-1479, in Militaria Belgica, (1985), p. 15-23.*

46. VERHULST A., *Het ontstaan van de steden in Noordwest-Europa : een poging tot verklarende synthese, in Academiae Analecta. Klasse der Letteren, 49, (1987), nr. 1, p. 57-83.*

Syntheseartikel over het ontstaan van de steden in de 10de-11de eeuw. Gent en Antwerpen worden het meest aangehaald om de stellingen en opvattingen te staven. Zie ook de licht gewijzigde Duitse versie : ID., *Zur Entstehung der Städte in Nordwest-Europa, in Forschungen zur Stadtgeschichte, Düsseldorf, 1986, p. 25-53* en ID., *La vie urbaine dans les anciens Pays-Bas avant l'an mil, in Le Moyen Age, XCII, (1986), nr. 2, p. 185-210.* Voor een bespreking van het artikel in *Academiae Analecta* door M.C. LALEMAN, zie *Stads-archeologie, 11, (1987), nr. 3, p. 10-15.*

47. VERVAET A., *Het ontstaan van Zaffelare en de ontginning van het grondgebied in de twaalfde en dertiende eeuw*, in *De Oost-Oudburg. Jaarboek*, XXIV, (1987), p. 5-41.

De Gentse Sint-Pietersabdij startte tussen 1150 en 1161 met de ontginning van het huidige Zaffelare. Gedurende de 13de eeuw werd een eerste kerkgebouw opgetrokken en kreeg de lokale gemeenschap eigen leefregels, die neergeschreven werden in een keure. Geïllustreerd.

Moderne Tijden

48. BOURGEOIS I., *Dekoratieve voorwerpen en binnenhuisversiering in de 18de eeuw te Gent. Vloer- en wandbekleding, gordijnen, schilderijen, spiegels. Sfeer of pracht en praal*, in *Oostvlaamse Zanten*, LXIII, (1988), nr. 2, p. 81-98.

Onderzoek naar de binnenhuisdecoratie te Gent in de 18de eeuw gebaseerd op de boedelbeschrijvingen of staten van goederen. Met illustraties.

49. BUNTINX W., *De zaak Maria-Anna Buens - Judocus-Mattheus du Bois. Een echtscheidingsproces (1ste helft 18de eeuw) als bron voor sociale geschiedenis*, in *Album Carlos Wyffels aangeboden door zijn wetenschappelijke medewerkers*, Brussel, 1987, p. 57-68.

De auteur toont aan dat de sociale geschiedenis niet alleen met de statistisch te verwerken cijfers uit de bronnen kan gereconstrueerd worden, maar dat ook meer descriptieve gegevens van belang kunnen zijn. Het besproken echtscheidingsdossier, dat zich in het familiefonds Vilain XIII op het Rijksarchief te Gent bevindt, leert heel wat over de 18de-eeuwse opvattingen omtrent de huwelijksmoraal en de seksualiteit.

50. CASTELAIN R., *De kasselrij Oudenaarde slachtoffer van het militair optreden van Gentenaren en gereformeerde Hollanders (1582-1609)*, in *Jaarboek van de Geschied- en Heemkundige kring „De Gaverstreke”*, 12, (1984), p. 97-111.

In *De Gaverstreke* 11, (1983), p. 297-315 verscheen van dezelfde auteur een gelijkaardig artikel, dat de militaire gebeurtenissen in de kasselrij Oudenaarde bespreekt en de weerslag ervan op de plaatselijke bevolking, maar dan voor de jaren 1568-1582.

51. HALKIN L.E., *De l'Académie calviniste de Gand à la Faculté de Théologie de Bruxelles*, in BOUDIN H.R., (ed.), *Analecta Theologiae Facultatis Bruxellensis. II, 1976-1985. Protestantisme en universiteit, (Vereniging voor de Geschiedenis van het Belgisch Protestantisme. Historische studies 9)*, Brussel, 1988, p. 105-114.

Na de overname van Gent door de hervormingsgezinden werd een theologische hogeschool ingericht. Eerst was ze gevestigd in het Karmelietenklooster van de Lange Steenstraat, van 1580 af in het Predikherenklooster aan de Leie. Na de herovering van Gent door Farnese hield deze Akademie op te bestaan. De Universitaire Fakuliteit voor Protestantse Godgeleerdheid te Brussel, die thans meer dan 35 jaar bestaat, kan als de opvolgster ervan beschouwd worden.

52. LENDERS P., *Taaltoestanden in de Oostenrijkse Nederlanden in het bestuur van Kerk en Staat*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, XLVI, (1987), nr. 4, p. 193-203.

Met verscheidene verwijzingen naar de toestand in Gent.

53. OTTE E., *Analyse van de gerechtelijke procedure in de kasselrij Oudburg in de XVIIIe eeuw*, in *HMGOG*, XLI, (1987), p. 149-179.

De procesbundels van de kasselrij Oudburg uit de periodes 1715-1724 en 1775-1784 werden geanalyseerd. Onderzocht zijn: het aantal processen en de duur ervan, de omvang of het aantal verhoorde slachtoffers en getuigen en de bewijsvoering en verdediging. Met bijlagen.

54. PISTERS I., *Gentse woninginterieurs uit de 18de eeuw. Bedden, tafels, toilet-, zit- en opbergmeubels. Eenvoud en luxe*, in *Oostvlaamse Zanten*, LXIII, (1988), nr. 2, p. 71-80.

Onderzoek naar de woonomstandigheden en de levensstijl binnenshuis bij de verschillende sociale groepen in het 18de-eeuwse Gent op basis van de staten van goederen. Geïllustreerd.

55. SOLY H., *Materiële cultuur te Gent in de 18de eeuw: een terreinverkenning*, in *Oostvlaamse Zanten*, LXIII, (1988), nr. 1, p. 3-15.

De auteur bespreekt enkele belangrijke artikels en studies, zowel uit het binnen- als uit het buitenland, die het materiële leven op basis van staten van goederen behandelen. Het belang van deze bronnen en de onderzoeksmogelijkheden worden vooral aangetoond met de voorstelling van vier licentiaatsverhandelingen voorgelegd aan de R.U.G., die de woonomstandigheden (I. PISTERS), de kleding (J. VAN RYCKEGHEM), het kookgerei en het serviesgoed (C. TERRYRYN) en de decoratieve voorwerpen (I. BOURGEOIS) in het 18de-eeuwse Gent tot onderwerp hadden.

56. TERRYRYN C., *Tafelen en tafelgerei in Gent*, in *Oostvlaamse Zanten*, LXIII, (1988), nr. 1, p. 15-32.

Onderzoek naar het tafelgerei en de tafelgewoonten bij de verschillende vermogensgroepen in het 18de-eeuwse Gent aan de hand van de inboedellijsten of staten van goederen. Met illustraties.

57. VANNESTE D., *De pre-industriële Vlaamse stad: een sociaal-economische survey. Interne differentiatie te Gent en te Kortrijk op het einde van de 18de eeuw*, (*Acta geographica Lovaniensia vol. 28*), Leuven, 1987, 303 blz.

Schets van het geografisch kader, waarin de bewoners van Gent en Kortrijk op het einde van de 18de eeuw leefden. Het globaal kader in de twee steden wordt onder meer ook getoetst aan een detail-onderzoek van de Gentse Prinsenhofbuurt. Met ten geleide van prof. H. VAN DER HAEGEN, woord vooraf, diverse tabellen, figuren en Franse en Engelse samenvattingen.

58. VANNESTE D. en D. STEYAERT, *Een verkenning van de 18de-eeuwse Prinsenhofbuurt te Gent*, in *Toerisme in Oost-Vlaanderen*, 36, (1987), nr. 4, p. 98-102.

De woning is de veruiterlijking van de financiële draagkracht van het gezin en weerspiegelt het sociaal niveau waartoe men zich rekent. Straat na straat worden de 18de-eeuwse huizen van de Prinsenhofwijk in die optiek bekeken. Met illustraties.

59. VAN RYCKEGHEM J., *Eenvoud en raffinement. Kleding en sieraden te Gent*, in *Oostvlaamse Zanten*, LXIII, (1988), nr. 1, p. 33-50.

Onderzoek naar de kledingsgewoonten bij de verschillende sociale groepen in het 18de-eeuwse Gent aan de hand van de staten van goederen. Geïllustreerd.

60. VAN TWEMBEKE J., *Momentopname van bezit en gebruik in een troebele periode*, in *Heemkring Scheldeveld. Jaarboek, XVI*, (1987), p. 59-102.

De 16de-eeuwse penningkohieren die betrekking hebben op het werkgebied van de Heemkring Scheldeveld en bewaard bleven op het Stadsarchief te Gent, worden in tabelvorm ontleed.

Hedendaagse Tijd

61. BALTHAZAR H., *100 jaar dagblad Vooruit*, in *AMSAB-Tijdingen*, III, (1984-1985), nr. 1-2, p. 9-21.

De krant *Vooruit* ontstond binnen de Gentse socialistische beweging. Ze begon te verschijnen op 31 augustus 1884. Van 1978 af werd deze titel voor de Gentse regionale editie van *De Morgen* gebruikt.

Geïllustreerd. Zie ook BEKE F., *Een verre voorloper van Vooruit: Artevelde of den Burger-Demokraat*, in *Socialistische Standpunten*, XXXII, (1985), nr. 5, p. 55-63.

62. CAPITEYN A., *Gent in weelde herboren. Wereldtentoonstelling 1913*, (*Stad Gent. Dienst voor Culturele Zaken. Stadsarchief*), Gent, 1988, 227 blz.

Rijk geïllustreerde catalogus uitgegeven ter gelegenheid van de gelijknamige tentoonstelling. Drie grote hoofdstukken behandelen respectievelijk: de stadstransformatie onder burgemeester Emile Braun, de restauratiegolf vóór 1913 en de eigenlijke wereldtentoonstelling.

63. DECUYPERE P., *Gentse komedianten in Kortrijk*, in *De Leiegouw*, XXX, (1988), nr. 3, p. 233-237.

Omtrent rekwesten uit 1792 door een Gents toneelgezelschap gericht aan de schepenen van Kortrijk om te mogen optreden in deze stad. Geïllustreerd.

64. DE DECKER A., *Vormingswerk in vrouwenbanden. De voorgeschiedenis van de KAV (1892-1924)*, (*K.U.L. Onderzoekscentrum Vrouw en Opvoeding*), Leuven-Amersfoort, 1986, VIII + 174 blz.

Naar aanleiding van de socialistische staking voor het algemeen stemrecht in 1893 werd te Gent de Antisocialistische Vrouwenbond opgericht. De bond streefde de zedelijke en stoffelijke verheffing van de arbeidersvrouwen na, onder meer via het tijdschrift *De Christene Vrouw*. Met woord vooraf van KAV-voorzitster M. VAN NESTE, bijlagen, indices van personen, organisaties, periodieken en plaatsnamen. Geïllustreerd.

65. DE MAEYER J., (red.), *De Sint-Lucasscholen en de neogotiek 1862-1914*, (*KADOC-Studies 5*), Leuven, 1988, 448 blz.

De ultramontaanse en traditionalistische kerkmiddens ijverden omtrent het midden van de 19de eeuw voor een katholiek reveil. Hierbij werd gebruik gemaakt van een aan de middeleeuwen ontleende kunstvormtaal, die men onderwees in de Sint-Lucasscholen. Met illustraties, lijst van de Sint-Lucasateliers en -kunstenaars, Franse en Engelse samenvattingen en indices van persoonsnamen, corporaties, plaatsnamen en periodieken.

66. DE WEERDT D., *De zachte krachten. 100 jaar Socialistische vrouwen Gent*, Gent, 1986, 80 blz. Geïllustreerd.

67. DE WILDE B., *Een vakcentrale van de textielarbeiders: geen vanzelfsprekendheid*, in *AMSAB-Tijdingen*, IV, (1985-1986), nr. 2, p. 9-19.

In 1935 werd de Textielarbeiderscentrale van België (T.A.C.B.) opgericht. De hoofdzetel ervan was het Textielhuis in de Keizer Karelstraat te Gent. De centrale ontstond door een fusie van de in de 19de eeuw gestichte Vlaamse federatie (kerngebied Gent) en het Verviervse gewest. Geïllustreerd.

68. GERLO A., *Dagboek van een scholier. Koninklijk Atheneum Gent 1929-1932*, Kapellen, 1987, 62 blz.

Dagnostie van Aloïs Gerlo als leerling aan het Atheneum te Gent. De oorspronkelijke nota's zijn aangevuld met een recent geschreven commentaar. Geïllustreerd.

69. *100 jaar Glorieux-Instituut Oostakker*, Oostakker, 1987, 212 blz.

Stefaan Modest Glorieux (Sint-Denijs, 1802 - Smetlede, 1872) stichtte een broedergemeenschap te Ronse onder de naam Broeders van Goede Werken. Op de vraag van de markiezin de Courtebourne openden de broeders in 1887 een school op de Slotendries te Oostakker. Geïllustreerd. Zie ook de kataloog van de tentoonstelling *100 jaar Glorieux*, Oostakker, 1988, z.p.

70. KWANTEN G., *Welstand door vereniging. De ontwikkeling van de christelijke arbeiderscoöperaties 1886-1986*, (*Landelijk Verbond van Christelijke Coöperaties. KADOC*), Brussel-Leuven, 1987, 271 blz.

Onder impuls van enige katholieke figuren werd op het einde van de 19de eeuw gestart met lokale coöperatieven: Michel Levie te Charleroi, Arthur Verhaegen te Gent, Antoine Pottier te Luik en Léon Mabilille te Houdeng. Een van de bekendste was de Gentse Samenwerkende Maatschappij Het Volk (1896). Met woord vooraf van W. D'HAVE en A. DEVOGEL. Geïllustreerd.

71. LEVIS E., *Republiek en symboliek*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 6, p. 289-310.

Symboliek en ritualen gebruikt tijdens de Franse overheersing te Gent. Geïllustreerd.

72. QUAGHEBEUR P., *Welzijn door vooruitzicht. Een kijk op de christelijke mutualiteitsbeweging in het arrondissement Gent tijdens de 19de en 20ste eeuw*, (*Verbond der Christelijke Mutualiteiten van het arrondissement Gent. KADOC*), Gent, 1986, 248 blz.

In 1906 werd het Verbond der Ziekenbeurzen van het arrondissement Gent opgericht. Het groepeerde aanvankelijk uitsluitend de landelijke ziekenkassen van het arrondissement. De Gentse stedelijke ziekenbeurzen daarentegen waren gegroeid uit de Maatschappijen van

Onderlinge Bijstand, die kort na de Franse tijd in de ambachtelijke milieus ontstonden. Met woord vooraf van senator W. CLAEYS, bijlagen, registers van persoonsnamen en organisaties. Geïllustreerd.

73. *Repertorium van de oud-leerlingen en historiek van het Don Bosco-college. Sint-Denijs-Westrem (1934-1962), Zwijnaarde (1962-1987)*, Waregem, 1988, 247 blz.

74. SOETE L., *De rol van de Gentse universiteit in de afschaffing van de „Ecole normale des sciences” (1870-1890)*, (*Uit het verleden van de R.U.G. nr. 22*), Gent, 1986, 126 blz.

De Gentse Rijksuniversiteit richtte vanaf 1852 afzonderlijke scholen op om de toekomstige leraars degelijker pedagogisch voor te bereiden. De opleidingsscholen werden echter concurrentieel met de eigenlijke vakopleidingen. En daar het volgens de heersende opinie de eerste taak van de universiteit was in te staan voor een degelijke wetenschappelijke vorming, werd de Ecole normale des sciences afgeschaft.

75. STEELS M., *De ontwikkeling van de bevolking van Gent in de tweede helft van de negentiende eeuw*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 17, (1988), nr. 2, p. 92-99.

76. VANACKER D., *De onmogelijke Godsvrede*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, XLIV, (1985), nr. 1, p. 1-13.

De Duitse inval van 4 augustus 1914 lag aan de basis van een „Godsvrede” die afgesloten werd tussen de maatschappelijke en politieke groepen in Gent. De ideologische tegenstellingen en de taalstrijd veroorzaakten echter nog vóór de Duitsers de stad bereikten een breuk. De „Godsvrede” was duidelijk te vaag gesteld en bevatte weinig concrete afspraken.

77. VANACKER D., *Het activistische schepencollege van Gent*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, XLVII, (1988), nr. 1, p. 19-34.

In 1918 werd burgemeester Braun van Gent afgezet en door een Duits ambtenaar vervangen. De vrijgekomen schepenzetels werden naar radicale activisten toegespeeld.

78. VAN AERDE R., *Orangist? Patriot? Republikein? Royalist? Het woelige jaar 1831 te Gent*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 1, p. 41-53.

79. VAN DEN EECKHOUT P. en P. SCHOLLIERS, *Geld in 't laatje. Arbeid en inkomen van Gentse arbeidersgezinnen circa 1900, in Arbeid in veelvoud. Een huldeboek aangeboden aan prof. dr. J. Craeybeckx en prof. dr. E. Scholliers van de Vrije Universiteit Brussel, (V.U.B.)*, Brussel, 1988, p. 192-213.

Studie van het arbeids- en gezinsinkomen in de metaal-, katoen- en vlassector te Gent op basis van de enquête uitgevoerd door advocaat Louis Varlez omstreeks 1900. Met grafieken en tabellen.

80. VAN RAEMDONCK J., *Het Vincentiaanse model van karitatieve armoedebestrijding in de late 19de eeuw te Gent*, in *De Leiegouw*, XXVIII, (1986), afl. 3-4, p. 421-426.

De Vincentianen, die doorgaans zelf tot de begoede klasse hoorden, zagen in de armenhulp een middel tot zelfheiliging. Onder de leiding van Joseph de Hemptinne bouwden ze te Gent een dienstverleningsnet op om de behoeftigen van de wieg tot het graf te begeleiden.

81. VANSCHOENBEEK G., *De bouwers van een nieuwe wereld?*, in *AMSAB-Tijdingen*, V, (1987), nr. 1, p. 55-79.

In 1900 kwam in Gent een socialistische bouwvakcoöperatie tot stand onder de benaming Samenwerkende Bouwwerklieden. In 1922 werd ze omgevormd tot de n.v. De Gentsche Bouwwerken.

82. VANSCHOENBEEK G., *Timmeren op eigen hout?*, in *AMSAB-Tijdingen*, IV, (1985-1986), nr. 3-4, p. 39-63.

In 1902 trachtten de Gentse houtbewerker tevergeefs een productiecoöperatie op te richten. De auteur analyseert de achtergronden en interne discussies hieromtrent.

Kerkgeschiedenis, kloosters

83. BOMBAY J., *Mgr. Triest op visitatie te Drongen en te Baarle (1624-1654)*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1988), p. 3-20.

Bespreking en vertaling van de verschillende visitatieverslagen over Baarle en Drongen opgemaakt door bisschop Antonius Triest. Met illustraties.

84. BRAEKMAN E.M., *Les traductions néerlandaises de l' „Institution” de Calvin (16e-17e siècles)*, in *De Leiegouw*, XXVIII, (1986), afl. 3-4, p. 193-201.

In 1559 verscheen in een definitieve versie *Christianae religionis institutio* van Calvijn. In het artikel worden de verschillende Nederlandse vertalingen beschreven. De oudste vertaling werd in 1560 te Emden en te Dordrecht uitgegeven. Ze was van de hand van de Gentenaar Jan Dierkins.

85. BRAEKMAN W., *Pachthof en bezittingen van de St.-Baafsabdij te Sint-Lievens-Houtem tot 1642*, in *Handelingen. Zottegems Genootschap voor Geschiedenis*, III, (1987), p. 213-227.

In 976 verwierf de Gentse Sint-Baafsabdij een domein te Sint-Lievens-Houtem. Nadere gegevens omtrent de omvang, de samenstelling, de pachters, enz. zijn slechts vanaf 1365 bekend. Aan de hand van de bewaard gebleven pachtcontracten (1365-1595) en een kaartenboek (1642) schetst de auteur de domeingeschiedenis. Met kaarten.

86. CLABOTS A., *Bisschop Triest en de parochieregisters van het bisdom Gent*, in *Vlaamse Stam*, 24, (1988), nr. 3-4, p. 185-194.

Het Concilie van Trente (1545-1563) bepaalde dat de parochiegeestelijken registers van dopen en huwelijken zouden bijhouden. Pas in de loop van de 17de eeuw werd het de gewoonte ook begraafakten te registreren. Het bijhouden van de parochieregisters stuitte op heel wat onbegrip en tegenkanting. Onder bisschop Triest werden herhaaldelijk onderrichtingen hieromtrent uitgevaardigd en controles uitgevoerd. Met kaart.

87. DECORTE J., (ed.), *Henricus de Gandavo. Quodlibet XII. Quaestiones 1-30*, (*Ancient and medieval philosophy. De Wulf-Mansion centre. Series 2*), Leuven, 1987, LXVI + 276 blz.

Henricus, die vermoedelijk van Gentse afkomst was, bezette gedurende de 13de eeuw een leerstoel aan de universiteit van Parijs. Tekstuitgave met voorwoord, inleiding en tafels.

88. DUBOIS M., (red.), *Kerk Sint-Pieters-Buiten 50 jaar*, (*C.A.O. Sint-Lucas Gent*), Gent, 1987, 12 blz.

De kerk Sint-Pieters-Buiten werd ontworpen door de Gentse architect Valentin Vaerwyck (1882-1959) en plechtig ingewijd op 4 oktober 1937. De brochure bevat een biografie van Vaerwyck en een bouwhistorische beschrijving van de kerk. Met illustraties. Zie ook het bijhorende *Parochiekerk Sint-Pieters-Buiten Gent 1937-1987*, Gent, 1987, 16 blz.

89. GROTEN M., *Eine Zinspflichtigenurkunde der Abtei St. Peter zu Gent aus der Königszeit Konrads II*, in *Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters*, 43, (1987), nr. 1, p. 177-184.

Technische beschrijving, bespreking en tekstuitgave van een cijnsakte uitgaande van de Gentse Sint-Pietersabdij. De oorkonde wordt bewaard in het Historischen Archiv van Keulen en dateert uit de jaren 1024-1027.

90. *Koninklijke parochiale kring Sint-Stefanus (Gent)*, Gent, 1984, s.p.
Kroniek samengesteld naar aanleiding van het 75-jarig bestaan van de „kring” op de Sint-Stefanusparochie te Gent.
91. MORLION C., *De onuitgegeven kloosterkroniek van het St. Agneeteconvent als bron voor de deugdenspiegel en spiritualiteitsbeleving bij de vrouwelijke Moderne Devoten*, in *Ons Geestelijk Erf*, 56, (1982), p. 342-362.
Zie ook ID., *De kroniek van het St. Agneetklooster te Gent (1434-1535). Bron voor het dagelijkse leven van vrouwelijke religieuzen van de richting der Moderne Devotie*, in *Bijdragen tot de Geschiedenis*, 67, (1984), nr. 1-2, p. 2-23.
92. PERSOONS E., *Handschriftelijke en gedrukte albums van kloosterklederdrachten uit de Nederlanden*, in COCKX-INDESTEGE E. en F. HENDRICKX, (red.), *Miscellanea Neerlandica. Opstellen voor dr. Jan Deschamps. III*, Leuven, 1987, p. 203-211.
Albums van Gentse kloosterklederdrachten werden getekend door L. De Clercq (1805-1823), F. De Vigne (s.d.) en A. Dillens (1839-1843).
93. ROELS R., *Sint-Coleta 100 jaar (1888-1988). Jubileumboek*, Gent, 1988, VI + 183 blz.
Historiek van de Gentse Sint-Coletaparochie, die in 1888 opgericht werd om de arbeiderswijk ten zuiden van de Heuvelpoort te bedienen. Op 27 februari 1890 werd de neogotische kerk, gebouwd naar een ontwerp van Auguste Van Assche, plechtig ingewijd. Met illustraties.
94. STEEGHERS W., *Overleden begijntjes van het Groot Begijnhof Sint-Elisabeth te Gent uit de gemeenten van het Land van Nevele (1701-1796)*, in *Het Land van Nevele*, XVIII, (1987), afl. 1, p. 51-55.
95. TEPE W., *Begijnen in de Lage Landen, (Geest en steen 22)*, Aalsmeer, 1987, 198 blz.
Algemeen overzicht van de begijnenbeweging in de Nederlanden. Onder meer worden het Gentse Groot en Klein Begijnhof besproken (p. 66-75). Met illustraties, voorwoord door A. VAN GOGH en Franse en Engelse samenvattingen.
96. WILSON G.A., (ed.), *Henrici de Gandavo. Quodlibet VI, (Ancient and medieval philosophy. De Wulf-Mansion centre. Series 2)*, Leuven, 1987, LXVI + 313 blz.
Met voorwoord, inleiding en tafels. Geïllustreerd.

Industriële archeologie, scriptophilie

97. ANTHEUNIS G., G. DESEYN en M. VAN GYSEGEM, *Focus op fotografie. Fotografie te Gent van 1839 tot 1940, (M.I.A.T. Gemeentekrediet)*, s.l., 1987, 211 blz.

Gent heeft tijdens de 19de eeuw een voorname rol gespeeld in de ontwikkeling van de fotografie. Nauwelijks was de „Daguerreotypie” of de fotografische reproductie op metaalplaat in Parijs bekend, of men begon reeds in Gentse middens te experimenteren (1839). Maar ook daarna hebben figuren als Gustaaf De Vylder, Désiré Van Monckhoven en Leo Baekeland belangrijke technische innovaties in dit domein gerealiseerd. Rond deze geschiedenis werd een tentoonstelling opgesteld. Het begeleidend boek is rijkelijk geïllustreerd. Zie ook DESEYN G., „Wanneer den zon-scheyn het zal toelaten...”. *Momentopnamen uit de pionierstijd van de fotografie te Gent, in Toerisme in Oost-Vlaanderen*, 36, (1987), nr. 3, p. 70-74. Voor een overzicht van de gebruikte fotoapparatuur in dezelfde periode zie VAN GYSEGEM M. e.a., *Focus op fotografie. Fotoapparatuur en foto's uit Gentse verzamelingen 1839-1940, (M.I.A.T.)*, Gent, 1987, 112 blz.

98. BAETENS R. e.a., *Industriële archeologie in Vlaanderen. Theorie en praktijk*, Antwerpen, 1988, 271 blz.

H. BALTHAZAR behandelt hierin de Gentse beluiken (p. 231-239), R. DE HERDT en G. DESEYN hebben aandacht voor de voormalige katoen- en vlasspinnerij De Gandt-Vanderschueren in de Korianderstraat te Gent en voor het tuinbouwbedrijf Alexis Dallièere te Ledeberg (p. 241-256). Rijk geïllustreerd.

99. DEBLEECKERE G., (red.), *Energieia. Museum voor het industrieel erfgoed van EBES*, s.l., 1986, 21 blz. + s.p.

In de oorspronkelijke machinezaal van de Centrale Langerbrugge (1914) heeft EBES een museum ingericht dat de historische ontwikkeling van de electriciteitsproductie en -distributie weergeeft. Met verantwoording, lijst van tentoongestelde machines en documenten en met illustraties. Zie ook DE TREMERIE M., *Industriële archeologie. Museum „Energieid” te Langerbrugge*, in *Toerisme in Oost-Vlaanderen*, 35, (1986), nr. 4, p. 91-93.

100. DE KEUKELEIRE E., *Beschrijving van de planning, de aanleg en de uitbating van de eerste buurttramlijn in Oost-Vlaanderen. I, De eerste jaren van de stoomtram naar Zomergem (1886-1898)*, s.l., 1986, 64 blz. Geïllustreerd.

101. DE KEUKELEIRE E., *Het experiment met de gyrobus op de lijn Gent (Zuid) - Merelbeke 1956-1959*, s.l., 1986, 134 blz.

... Een gyrobus is een elektrisch accumulatorvoertuig, waarbij de energie opgeslagen wordt in een vliegwiel. Met illustraties.

102. DESEYN G., *Rondom de Minnemeersgracht. Ontwikkeling van een vroeg-industrieel site, (V.I.A.T.)*, Gent, 1986, 43 blz.

Tekstbrochure bij een industrieel-archeologische stadswandeling in de wijk tussen het Sluizeken, de Huidevetterskaai, de Bibliotheekstraat en de Ottogracht-Krommewal. Met illustraties.

103. *Inventaris Gentse aandelen en obligaties*, in *Scriptophilie*, 5, (1986), nr. 6, p. 4-26. Geïllustreerd.

104. JANSSENS S., *Wat een paar getallen ons vertellen of hoe wij de Mule Jenny enkele gebeimpjes ontfutsele!*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 17, (1988), nr. 4, p. 221-222.

De auteur poogt een verklaring te vinden voor de twee cijfers, nl. 17 en 33 die op de eikehouten stoel van dit spingetouw zijn terug te vinden.

105. S.A. *Du Phenix pour la fabrication de Machines et de Mécaniques (Gent)*, in *Scriptophilie*, 7, (1988), nr. 3, p. 4-7. Geïllustreerd.

106. VERSCHAEREN J., *Bekwaamheidskursussen in het gebruik van de vliegende schietspoel. Een initiatief van het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen tot opbeuring van de kwijnende vlasnijverheid (1841)*, in *Album Carlos Wyffels aangeboden door zijn wetenschappelijke medewerkers*, Brussel, 1987, p. 521-529.

Het gebruik van de vliegende schietspoel maakte een grotere en kwalitatief betere productie in de vlasnijverheid mogelijk. Het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen richtte te Gent wel cursussen in met de vernieuwde weefgetouwen, maar de concrete toepassing ervan bleef veelal achterwege. Bovendien bleek deze technische aanpassing toch onvoldoende tegenover de verder doorgedreven Engelse mechanisatie. De linnennijverheid op basis van de huisarbeid ging dan ook teloor.

Gebouwen, monumenten, stadsbeeld

107. BINST S. en M. VERSCHAFFEL, *Gent-Zuid, een stationswijk*, in *Monumenten en Landschappen*, 6, (1987), nr. 4, p. 22-41.

De aanleg van de spoorlijn Gent-Mechelen (1837) en de bouw van het Zuidstation in de Muinkmeersen (1846-1849) hadden belang-

rijke gevolgen : de meersen nabij de Sint-Pietersabdij werden in een stedelijk kwartier herschapen en de nieuw getrokken verbindingswegen naar het centrum wijzigden grondig het stadsbeeld. Geïllustreerd.

108. CLAEYS D. en E. VAN HOVE, *Sociale structuuratlas van de stad Gent, (U.I.A. Departement politieke en sociale wetenschappen)*, Leuven-Amersfoort, 1987, 147 blz.

Diverse maatschappelijke sectoren van de fusiegemeenten Gent worden geanalyseerd : het wonen, de handel, de diensten en de industrie. Daarbij worden de problemen en de moeilijkheden die ermee samenhangen duidelijk naar voor gebracht. Met woord vooraf door burgemeester J. MONSAERT, ten geleide, inleiding en diverse kaarten, grafieken en tabellen.

109. DAEM M., *Grafplaat en familiegraf Della Faille te Sint-Kruis-Winkel*, in *De Oost-Oudburg. Jaarboek*, XXIV, (1987), p. 42-51.

Technische en historische beschrijving van de marmeren grafplaat-Della Faille, die zich op de begraafplaats te Sint-Kruis-Winkel bevindt en thans gerestaureerd wordt. Met illustraties.

110. DE BLOCK J., *Landgoed „De Campagne” in Drongen*, in *Stadsarcheologie*, 11, (1987), nr. 3, p. 2-9. Geïllustreerd.

111. DE BRUYN U., *Op Romeinse fundamenten. Kasteel Achtendries, Oostakker*, 1987, 30 blz.

Historiek van het kasteel Achtendries te Oostakker. Geïllustreerd.

112. DECAVELE J., *Het Toreken op de Vrijdagmarkt te Gent*, Gent, 1986, 47 blz.

Historiek van de Gentse Vrijdagmarkt en het belangrijkste gebouw aan deze marktplaats, Het Toreken. Geïllustreerd.

113. DE HERDT R., *Het Rabot 1488-'89 - 1988-'89. Vijfhonderd jaar*, Gent, 1988, 8 blz. Geïllustreerd.

114. *De Noordstar en Boerhaave n.v. Een kantoorgebouw*, Gent, 1986, 41 blz.

Bouwhistoriek van de kantoorgebouwen van de verzekeringsmaatschappij De Noordstar en Boerhaave aan de Groot-Brittanniëlaan. De brochure bevat ook een voorstelling van de activiteiten van de maatschappij. Met illustraties.

115. DESEYN G., *De cinema's van Geo Henderick*, in *Interbellum*, 7, (1987), nr. 4, p. 6-10. Geïllustreerd.
116. DESPRETZ A., *De poedel van het Pakhuis*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 4, p. 206-210.
117. DEVOS P. en L. KINDT, *Het Caermersklooster in Gent*, in *Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen*, 24, (1986), nr. 4, p. 144-151. Geïllustreerd.
118. GOETHALS O. en D. VAN IMPE, *Hotel Goethals te Gent*, in *De Woonstede door de Eeuwen heen*, (1988), nr. 2, p. 30-37.
- Na het indienen van bouwaanvragen in 1764 en 1766 trok architect David 't Kindt het huis De Vijf helmen op aan de hoek van de Korenlei en de Drabstraat. In 1986 werd de woning gerestaureerd. Met illustraties.
119. HUYS P., *De „Hoogmolen” van de Gentse Sint-Pietersabdij (14de-15de eeuw)*, in *Molenecho's*, 13, (1985), nr. 3, p. 134-135.
120. HUYS P., *De verbrande molens van de Gentse Sint-Baafsabdij (1488)*, in *Molenecho's*, 13, (1985), nr. 3, p. 139-140.
121. HUYS P., *Een herstelling aan de abdijsmolen te Zwijnaarde (1397-98)*, in *Molenecho's*, 13, (1985), nr. 3, p. 133.
122. HUYS P., *Een stenen windmolen te Gent omstreeks 1500*, in *Levende Molens*, 6, (1984), nr. 5, p. 37-38.
123. HUYS P., *Herstellingen aan een Gentse abdijsmolen in 1397-1398*, in *Molenecho's*, 13, (1985), nr. 3, p. 131-132.
124. *Inventaire Archéologique - Fiche nr. 41. Het Utenbove Steen*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 3, p. 125-127. Geïllustreerd.
125. *Inventaire Archéologique - Fiche nr. 49. De uurklok en de stormklok van het Belfort*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 6, p. 311-312. Geïllustreerd.
126. *Inventaire Archéologique - Fiche nr. 121. Overblijfselen van oude stadsvestingen*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 2, p. 67-68. Geïllustreerd.
127. *Inventaire Archéologique - Fiche nr. 127. Oude huizen van de Oudburg*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 5, p. 245-246. Geïllustreerd.

128. *Inventaire Archéologique - Fiche nr. 139. De vazen van het Pakhuis, in Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 1, p. 16-18.
129. *Inventaire Archéologique - Fiche nr. 140. Het Rasphuis, in Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 4, p. 187-189.
130. *Inventaire Archéologique - Fiche nr. 150. Stadsgevangenis, gezegd de „Mammelokker”, in Ghendtsche Tydinghen*, 17, (1988), nr. 4, p. 188-190. Geïllustreerd.
131. *Inventaire Archéologique - Fiche nr. 196. Huisgevel van 1666, in Ghendtsche Tydinghen*, 17, (1988), nr. 2, p. 76-77.

Op 10 oktober 1900 stelde de stadsarchivaris Victor Vander Haeghen in de rubriek „Burgerlijke Gebouwen - Ketelvest nr. 12 — XVIIe eeuw (1666)”, een fiche op over deze huisgevel. Geïllustreerd.

132. JANSSENS S., *Het Stekene Vaardeken, het vergeten vaardeken, in Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 3, p. 163-170. Geïllustreerd.
133. LABYN M., *Uit de geschiedenis van de Gentse bruggen, in Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 1, p. 2-15 ; nr. 2, p. 89-101 ; nr. 3, p. 120-125 ; nr. 4, p. 210-219 ; nr. 5, p. 236-244 ; nr. 6, p. 314-319 ; 17, (1988), nr. 1, p. 45-53 ; nr. 2, p. 68-75 ; nr. 3, p. 145-155 ; nr. 4, p. 183-188.
134. LALEMAN M.C. en P. RAVESCHOT, *Steen voor steen. Het onderzoek naar het middeleeuwse huis in Gent en de bijdrage van Armand Heins*, Gent, 1988, 70 blz.

Vier hoofdstukjes : de Gentse stenen (bouw materiaal, huizenbouw, perceelsstructuur, groei van een stad, chronologie, bevoorrechte stadsbewoners, hoogmoed der Gentenaren, concurrentie, andere stenen) ; Armand Heins (biografie, artistiek oeuvre, de Gentse stenen) ; wandeling van steen tot steen en literatuuroverzicht.

135. LANCLUS K., *De Opera van Gent, in Monumenten en Landschapen*, 6, (1987), nr. 1, p. 49-57.

De Gentse opera werd in 1837-1840 gebouwd naar plannen van de stadsarchitect Louis Roelandt. Architect Charles Van Rysselberghe breidde het oorspronkelijk neo-classicistisch gebouw in de huidige Schouwburgstraat nog uit met een inkomhal en een portaal (1911). Geïllustreerd.

136. MEYNS R. en N. PROVOOST, *Het Gravensteen in Gent. Een monumentvriendelijke nieuwe fundering onder het oostelijk bijgebouw, in Stadsarcheologie*, 11, (1987), nr. 4, p. 22-31. Geïllustreerd.

RIJKSUNIVERSITEIT - GENT

SEMINARIE VOOR ALGEMENE EN
INSTITUTIONELE GESCHIEDENIS
DER MIDDELEEUWEN

Blandijnberg 2 - 9000 GENT

137. *Patershol Gent. Binnenste buiten*, Gent, 1986, 119 blz.

Bundeling van korte artikeltjes in verband met het Patershol te Gent. Na een historiek van deze middeleeuwse stadswijk, worden de belangrijkste gebouwen per straat besproken. Geïllustreerd.

138. STRUBBÉ C., *Leven tussen stenen. Muurvegetatie op de ruïnes van de Sint-Baafsabdij te Gent*, (vzw. Federatie voor Milieubescherming Gewest Gent), Gent, 1988, 56 blz.

De brochure is niet enkel een analyse van de huidige floristische situatie, maar wil door middel van formuleren van beheer- en behoudsmaatregelen (natuurtechnieken) dit ecotoop beschermen tegen al te drastische menselijke ingrepen (restauratie, schoonmaken). Geïllustreerd.

139. VAN AERDE R., *De Citadelkazerne aan de Heuvelpoort*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 3, p. 128-142. Geïllustreerd.

140. VAN AERDE R., *De kazernen in het Spanjaardenkasteel*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 4, p. 176-186.

141. VAN AERDE R., *De oefenpleinen in en rond Gent*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 2, p. 68-80.

142. VAN AERDE R., *Geschiedenis der Gentse kazernen. Andere gebouwen in Gent, gebruikt door militairen*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 5, p. 273-281. Geïllustreerd.

143. VAN AERDE R., *Rijkswachtkazerne Groendreef*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 1, p. 18-25.

144. VAN CLEVEN J., N. POULAIN en L. VAN SANTVOORT, *Kunstenaarsateliers*, in *Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen*, 25, (1987), nr. 1, p. 2-39.

Bevat onder meer besprekingen van de ateliers van Arthur Verhaegen (Brandstraat), Albert Baertsoen (Albert Baertsoenkaai), Bressers (Peperstraat), Bressers-Blanchaert (Sint-Denijs-Westrem), Jean-Baptiste Bethune (Prinsenhof), Georges Buysse (Wondelgem) en Oscar Hoge (hoek Koning Albertlaan-Meersstraat). Met illustraties.

145. VAN DEN BOSSCHE H., *Gent, Gewad 33: een pronkevel „tot cieraet ende decoratie deser stede”*, in *Monumenten en Landschappen*, 5, (1986), nr. 5, p. 26-39.

Bouwhistoriek van het 18de-eeuwse hoekhuis van het Gewad en de Abrahamstraat, met een toelichting bij de recente restauratie ervan. Geïllustreerd.

146. VAN GEMERT D., *Consolidatie - injecties van het historisch metselwerk*, in *Stadsarcheologie*, 12, (1988), nr. 1, p. 17-23.

Meer speciaal wordt het onderzoek naar metselwerkinjecties in het Gravensteen belicht. Geïllustreerd.

147. VAN MOSSELVELD J.H., (red.), *Keldermans. Een architectonisch netwerk in de Nederlanden*, 's Gravenhage-Bergen op Zoom, 1987, 198 blz.

Bundeling van artikels naar aanleiding van een tentoonstelling over het bouwmeestersgeslacht Keldermans. Het artikel van VAN TYGHEM F., *Bestuursgebouwen in Brabant en Vlaanderen* (p. 105-130) verdient speciaal de aandacht, omdat onder meer het Gentse stadhuis besproken wordt. Met illustraties.

148. *7 bruggen. Historiek en restauratie van zeven Gentse Leiebruggen*, Gent, 1987, 134 blz.

Naar aanleiding van de restauratie van enige Leiebruggen in 1986-1987 vond een tentoonstelling plaats. De begeleidende publicatie bevat een inleidend hoofdstuk over bruggenbouw, gedetailleerde bouwgeschiedenissen van zeven Leiebruggen (Recollettenbrug, Predikherenbrug, Sint-Michielsbrug, Grasbrug, Vleeshuisbrug, Zuivelbrug en Krommewalbrug) en toelichtingen bij de recent uitgevoerde restauraties. Met illustraties. Zie ook LALEMAN M.C., *Kom over de brug. De Gentse Leiebruggen*, in *Toerisme in Oost-Vlaanderen*, 36, (1987), nr. 1, p. 12-16.

Kunst, cultuur

149. ARNAUT K., *De ontwikkeling van socialistische bibliotheken te Gent tussen 1830 en 1890*, in *AMSAB-Tijdingen*, III, (1984-1985), nr. 1-2, p. 45-56. Geïllustreerd.

150. BEKAERT G., *Landschap van kerken. 10 eeuwen bouwen in Vlaanderen*, Leuven, 1987, 288 blz.

Het hoofdstuk *De tijd van bouwen en verwoesten* (p. 80-94) is gewijd aan de Sint-Baafskathedraal. Geïllustreerd.

151. CORNELIS E., *De kunstenaar in het laat-middeleeuwse Gent. I, Organisatie en kunstproductie van de Sint-Lucasgilde in de 15de eeuw*, in *HMGOG*, XLI, (1987), p. 97-128.

In een eerste deel van het artikel worden de organisatie van de Gentse kunstenaars in een ambachtsgilde en de kunstproductie van de 15de eeuw besproken. In verband met dit laatste wordt onder meer onderzocht wie de opdrachtgevers van de kunstenaars waren en door welke motieven ze zich lieten leiden om tot aankopen over te gaan.

Zie ook ID., *Kunstenaars en kunstproductie in Gent tijdens de 15de eeuw*, in *De Leiegouw*, XXVIII, (1986), afl. 3-4, p. 221-228.

152. DEPREZ A., *De verwerving en de structuur van de bibliotheek van dr. F.A. Snellaert*, in COCKX-INDESTEGER E. en F. HENDRICKX, (red.), *Miscellanea Neerlandica. Opstellen voor dr. Jan Deschamps. III*, Leuven, 1987, p. 85-96.

Zie ook ID., *De bibliotheek van dr. F.A. Snellaert. Rondom de verwerving door de U.B. Gent 1872-1874*, in *Verslagen en Mededelingen van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde*, (1985), p. 343-391.

153. DEPREZ A., (red.), *Karel Van de Woestijne. Verzameld journalistiek werk*, (Cultureel Documentatiecentrum), Gent, 1986-1988, 3 dln., 671 + 715 + 730 blz.

Bundeling van de artikels die de letterkundige Van de Woestijne (Gent, 1878 - Zwijnaarde, 1929) schreef voor de *Nieuwe Rotterdamse Courant* tijdens de jaren 1906-1910. Alle mogelijke thema's uit het Belgisch cultureel, sociaal-economisch, politiek en dagelijks leven komen hierin aan bod. Met personen- en zakenregisters.

154. DEROLEZ A., *Nieuwe gegevens in verband met de ateliers van Raphaël de Marcatellis*, in COCKX-INDESTEGER E. en F. HENDRICKX, (red.), *Miscellanea Neerlandica. Opstellen voor dr. Jan Deschamps. I*, Leuven, 1987, p. 479-503.

Beschrijving en bespreking van drie handschriften, die rechtstreeks of onrechtstreeks in verband kunnen gebracht worden met de bibliotheek van Raphaël de Marcatellis, abt van de Sint-Baafsabdij te Gent. Met illustraties. Deze drie handschriften waren niet opgenomen in ID., *The library of Raphael de Marcatellis, abbot of St. Bavon's Ghent, 1437-1508*, Gent, 1979.

155. DE SMEDT M., *De literair-historische activiteit van Jan Frans Willem (1793-1846) en Ferdinand Augustijn Snellaert (1809-1872)*, (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde), Gent, 1984, 406 blz.

156. DE SMEDT M., *F.A. Snellaert en het toneel*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, XLVII, (1988), nr. 1, p. 1-18.

157. DESPRETZ A., *Hongerlijders in de tuin van het Hortusmuseum*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 17, (1988), nr. 4, p. 201-205.

Bespreking en historiek van het beeld „La Famine”, vervaardigd door Jules Van Biesbroeck Jr. in 1901 en in 1908 in brons gegoten. Geïllustreerd.

158. DETREMMERIE M. en A. VAN DEN KERKHOVE, *Textilia. Kostuums en accessoires uit eigen bezit, (Bijlokeuseum)*, Gent, 1986, 142 blz. Geïllustreerd.
159. DE VOS J., *Het toneelleven te Gent 1985-1986*, in *Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen*, 40, (1986), p. 83-88. Geïllustreerd.
160. DE WITTE G., *Présentation du but et du contenu des études à l'Institut Supérieur de la Conservation et de la Restauration du Livre (H.I.C.O.R.E.B., Gand)*, in *Actes du XLVIIe Congrès de la Fédération des Cercles d'Archéologie et d'Histoire de Belgique. IV*, Nijvel, 1984, p. 193-198.

Het H.I.C.O.R.E.B. werd op 26 november 1983 geopend in het gebouw De Coorenblomme aan de Korenlei te Gent. Bedoeling is de studenten een wetenschappelijk verantwoorde opleiding te bieden in de boek- en papierrestauratie en in het boekbinden.

161. DUVERGER E., *De Potjesmarkt in Gent geschilderd door David II Teniers*, in *De Leiegouw*, XXIX, (1987), afl. 1-2, p. 119-127.

Op het Gentse Sint-Pietersplein werd jaarlijks van 22 juli af de Potjesmarkt ingericht. Men verkocht er allerlei tweedehandsartikelen en aardse potten en pannen. David II Teniers vervaardigde een schilderij van deze markt. Met foto van het schilderij.

162. FREDERICQ-LILAR M., *Feestdecors in Gent tijdens de regering van Karel van Lotharingen*, in *Karel Alexander van Lotharingen. Gouverneur-Generaal van de Oostenrijkse Nederlanden, (Europalia 1987)*, Brussel, 1987, p. 137-146,

De Blijde Intrede van Maria Theresia (1744), de koningsschieting van de Sint-Jorisgilde (1752) en de herdenkingen ter ere van de heilige Bernardus (1753) en de heilige Macarius (1767) brachten de Gentse bevolking op straat. De tijdelijke architecturale decors en versieringen werden vervaardigd door lokale kunstenaars, die vooral tot de familie Van Reijsschoot behoorden. Geïllustreerd.

163. GOODGAL D., *Joos Vijd: donateur de l'Agneau Mystique*, in *Dessin sous-jacent et autres techniques graphiques. Colloque V*, Louvain-la-Neuve, 1985, p. 25-52.

164. HAERENS J., *George Minne, illustrateur de Maurice Maeterlinck*, in *Septentrion. Revue de Culture Néerlandaise*, 14, (1985), nr. 1, p. 13-18.

165. HOOZEER R., (red.), *Tekeningen, pastels en aquarellen uit eigen collectie, (Museum voor Schone Kunsten)*, Gent, 1985, 134 blz. Geïllustreerd.

166. HOSTE L., *Jacky Lagrou, een Gentse type*, in *Oostvlaamse Zanten*, LXIII, (1988), nr. 1, p. 66-68.

Over de kunstschilder Lagrou en zijn werk „Bonnevalle en zijn wereld”.

167. LAUREYS B., *Openbare bibliotheken in Gent (1891-1921)*, in *De Leiegouw*, XXIX, (1987), afl. 1-2, p. 173-179.

Rond de eeuwwisseling was er in Gent een wildgroei aan openbare bibliotheken. Deze instellingen werden meestal wel door cultureel-politieke verenigingen (Davidsfonds, Willemsfonds, enz.) om propagandistische redenen opgericht, maar toch hadden ze een belangrijke opvoedende functie: het cultureel bewust maken van de arbeiders. In diezelfde periode waren er te Gent ook reeds afzonderlijke kinderbibliotheken.

168. MINGUET P. e.a., *Barok en Rococo in België. Baroque et Rococo en Belgique. Baroque and Rococo in Belgium*, Luik, 1987, 142 blz.

Het Gentse Rococo wordt besproken door M. FREDERICQ-LILAR (p. 84-112). Rijk geïllustreerd.

169. PINET A., *Het Lam Gods*, Parijs-Antwerpen, 1987, 63 blz.

Omtrent de symboliek van het Lam Godsretabel. Met illustraties.

170. SEGAL S., *Die Pflanzen im Genter Altar*, in HORODISCH A., (red.), *De arte et libris. Festschrift Erasmus 1934-1984*, Amsterdam 1984, p. 403-420.

Bespreking van de plantenwereld, die door Van Eyck aangebracht werd op het Lam Godsretabel en de symbolische betekenis ervan. Met illustraties.

171. SIMONS L., *Geschiedenis van de uitgeverij in Vlaanderen. De negentiende eeuw. De twintigste eeuw*, Tielt-Weesp, 1984-1987, 2 dln., 208 + 252 blz.

Overzicht van 150 jaar boekenbedrijvigheid in Vlaanderen. De belangrijkste Vlaamse uitgeverijen en uitgeverscentra worden in een chronologische orde uitvoerig besproken. Vooral in de 19de eeuw blijkt Gent een toonaangevende rol gespeeld te hebben. Opvallend is verder de nauwe band tussen de boekenwereld en de Vlaamse Beweging met haar ontvoogdingsideaal. Met registers en illustraties.

172. TROBEC A. *L'idée de restauration chez les néo-gothiques au XIXe siècle*, in *Actes du XLVIIe Congrès de la Fédération des Cercles d'Archéologie et d'Histoire de Belgique. IV*, Nijvel, 1984, p. 218-223.

Bespreking van onder meer de restauratie van de muurschildering in het Groot Vleeshuis te Gent. Met illustraties.

173. VAN BRUWAENE C., *Een mens leert niet op school alleen*, in *Toerisme in Oost-Vlaanderen*, 37, (1988), nr. 2, p. 39-42.

Voorstelling van enige educatieve projecten in de Gentse musea en culturele instellingen. Met illustraties.

174. VAN DEN KERKHOVE A. en J. BALDEWIJNS, *Gids voor de bezoeker, (Museum voor Stenen voorwerpen. Ruïnes van de Sint-Baafsabdij)*, Gent, 1986, 104 blz.

Met Franse, Duitse en Engelse samenvattingen. Geïllustreerd.

175. VAN ELSLANDE R., *De geschiedenis van de Vyt-Borluutfundatie en het Lam Gods*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 1, p. 25-29; nr. 2, p. 102-105; nr. 3, p. 143-148; nr. 4, p. 201-206; nr. 5, p. 269-273; nr. 6, p. 335-340; 17, (1988), nr. 1, p. 54-58; nr. 2, p. 100-103; nr. 3, p. 140-144; nr. 4, p. 216-221.

176. VAN ELSLANDE R., *Een onbekende voorstudie van het Rodenbachmonument van George Minne*, in *Heemkring Scheldeveld. Jaarboek*, XVI, (1987), p. 161-167.

Het Rodenbachmonument van George Minne werd in 1903 in het parkje rond de kerk van het Gentse Groot Begijnhof geplaatst. Een voorstudie van het monument werd onlangs op een Gentse veiling te koop aangeboden. Geïllustreerd.

177. VAN REETH J.M.F., *Het Lam Gods van Van Eyck en de Palaeologen*, in *Millennium*, 2, (1988), nr. 1, p. 47-68.

Omtrent het verband tussen het Lam Godsretabel en de paradijsvoorstelling van de Syrische H. Efreem († 373). Met illustraties.

178. VERMEESCH K., *Viglius van Aytta schenker en Frans Pourbus schilder van het altaartriptiek in de kapel van de Proosten in de Gentse Sint-Baafskathedraal*, in *G.O.V. Heraut*, 22, (1987), nr. 6, s.p. en 23, (1988), nr. 1, p. 17-34; nr. 2, p. 35-50; nr. 3, p. 51-62.

Heemkunde, volkskunde, genealogie

179. *Aspecten van Oostvlaamse gemeenten. Tentoonstelling*, Gent, 1986, 130 blz.

Verskillende heemkringen uit Oost-Vlaanderen stelden in het Bijlokemuseum een aantal aspecten uit hun werkgebied voor. Onder meer vindt men in de catalogus de heemkundige kringen Dronghine op p. 23-27, Land van Rode op p. 36-41, Oost-Oudburg op p. 65-71 en Scheldeveld op p. 79-90.

180. CASSIMAN P., *De Dronghense „conscrits”*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1988), p. 87-98.

De wet van 5 september 1798 voerde de militaire dienstplicht in. Dientengevolge werden lijsten aangelegd van alle mannelijke inwoners, de zogenaamde conscriptielijsten. Elke gemeente kreeg hiervan een uittreksel. Het artikel behandelt de conscriptielijsten van Dronghen. Geïllustreerd.

181. DE BAETS H., *Oude brieven van en naar Zwijnaarde*, in *Heemkring Scheldeveld. Jaarboek*, XVI, (1987), p. 151-159.

Het betreft brieven uit de Napoleontische tijd. Met illustraties.

182. DE BUCK A., *De Drie Torekens en de Lieve*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 13, (1984), nr. 4, p. 262-270. Geïllustreerd.

183. DE BUCK A., *Het François Laurentinstituut te Gent*, in *G.O.V. Heraut*, 23, (1988), nr. 5, 4 blz.

184. DE BUCK R., *Iets over een Gentse scherprechtstervrouw en haar familie*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 3, p. 154-160.

Gegevens over Jeanne de Buck, die in 1772 gehuwd was met Philippus Hamel, „beul” van Gent. Geïllustreerd.

185. DEGRAEVE L. en R., *Het Gentbrugge van toen*, Nieuwkerken-Waas, 1988, 96 blz.

Fotoboek over de deelgemeente Gentbrugge.

186. DE MEESTER E. en G. D'HONDT, *Postgeschiedenis en postmerken van Dronghen*, (*Filatelistische studiekering Oost-Vlaanderen v.z.w. Fis-to-studie n° 13*), Gent, 1987, 83 blz. Geïllustreerd.

187. DE PERMENTIER C., *Rond de Gentse waterwegen. De Reep*, in *G.O.V. Heraut*, 22, (1987), nr. 5, 14 blz.

188. DESPRETZ A., *Beestige bedoening met honden - rattenvangers*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 6, p. 333-334.

189. DESPRETZ A., *Veewedstrijdmedailles van Dronghen en Baarle*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1988), p. 41-67.

Catalogus van medailles uitgereikt op de jaarmarkten en andere vee-wedstrijden te Baarle en te Drongen. Geïllustreerd.

190. DE TRAZEGNIES M., *De Trazegnies... een naam apart*, in *Heemkundig Nieuws*, 16, (1988), nr. 2, p. 14-17.

Met foto van Daniel de Trazegnies, deken van de Sint-Amandusparochie (Sint-Amandsberg) van 1969 tot 1980.

191. DE TREMERIE M., *De Gentse floralien. Bladeren in het gulden boek*, in *Toerisme in Oost-Vlaanderen*, 34, (1985), nr. 2, p. 57-59. Geïllustreerd.

192. DE VRIENDT J., *De kunstenaarsfamilie De Vriendt*, in *Vlaamse Stam*, 24, (1988), nr. 3-4, p. 195-214.

Genealogie van de Lokerense-Gentse familie De Vriendt. Geïllustreerd.

193. HOSTE L., *De „Koevoet”, een sociale aanklacht*, in *AMSAB-Tijdingen*, III, (1984-1985), nr. 4, p. 103-109.

Bespreking en tekstuitgave van twee Gentse volksliedjes. De auteur van één van deze liedjes zou Emiel Moyson zijn, zie MERTENS J., *Emiel Moyson als dichter van de „koeivoet”*, in *AMSAB-Tijdingen*, IV, (1985-1986), nr. 2, p. 39-44.

194. HOSTE L., *Uithangborden te Gent*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 1, p. 30-40 ; nr. 2, p. 56-66 ; nr. 3, p. 149-153 ; nr. 4, p. 194-201 ; nr. 5, p. 263-268 ; nr. 6, p. 323-329 ; 17, (1988), nr. 1, p. 32-40 ; nr. 2, p. 83-91 ; nr. 3, p. 122-127 ; nr. 4, p. 196-200. Geïllustreerd.

195. HUYS J., *Het Gentse stadhuis in een notedop. De Troonzaal*, in *G.O.V. Heraut*, 23, (1988), nr. 2, 12 blz.

196. HUYS P., *De burgerwacht te Drongen in 1792*, in *Drongbine. Jaarboek*, (1988), p. 68-70.

Over de hervorming van de burgerwacht te Drongen kort na de eerste Franse bezetting (1792).

197. HUYS P., *Het Drongense schepencollege in 1832*, in *Drongbine. Jaarboek*, (1988), p. 81-82.

198. IMPENS C., *De familienaam Impens*, in *De Oost-Oudburg. Jaarboek*, XXIV, (1987), p. 52-63.

Onderzoek naar de oude vorm en de betekenis van de familienaam Impens. Met reproducties van oude teksten.

199. KERCKHAERT N., *Toerist voor vele eeuwen. Antonius Sanderus, in Toerisme in Oost-Vlaanderen*, 36, (1987), nr. 2, p. 40-43.

Over de betekenis en de verdiensten van de 17de-eeuwse historioograaf en publicist Antoon Sanderus. Sanderus was de auteur van de *Flandria illustrata*; een werk dat niet om de historische waarde van de teksten, maar vooral om de talloze afbeeldingen van steden en lokaliteiten bekend is gebleven. Geïllustreerd.

200. *Koninklijke Unie van de Middenstand-Gent. 100 jaar*, Gent, 1987, 46 blz.

De *Cercle des Commerçants de Gand* werd op 28 november 1887 gesticht als verweermiddel tegen de concurrentie van de verkooptzalen. Eerste voorzitter was Charles Callebaut (1887-1904). De organisatie groeide uit tot een beroepsvereniging die de belangen van de handelaars behartigt. Met illustraties.

201. LEENAERTS R.J., *Gazette van Gend. Gentse drukkersgeslachten en aanverwanten. Rechtstreeks of in familiaal verband betrokken bij de uitgave van het oudste Gentse nieuwsblad (1667-1940)*, in *Vlaamse Stam*, 24, (1988), nr. 3-4, p. 111-116.

202. LEVIS E., *Van alle markten thuis*, in *Gendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 6, p. 329-332; 17, (1988), nr. 1, p. 40-45; nr. 2, p. 79-82; nr. 3, p. 129-139; nr. 4, p. 206-216.

203. MAES D., *De reis van Dulle Griet*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 2, p. 87-88.

204. MAES D., *De waard van St. Anthone werd slachtoffer van de erfenisoorlog*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1988), p. 83-86.

Omtrent een conflict tussen Drongense burgers en Franse soldaten in 1710. Met kaarten.

205. MAES D., *150 jaar jaar-, paarden- en veemarkt te Drongen*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1988), p. 21-40. Geïllustreerd.

206. MARYNISSSEN G., *Jauchzet dem Herrn, alle Welt. Twintig jaar Haagenkoor 1965-1985*, Mariakerke, 1986, 81 blz.

Historiek van het in 1965 door pater Hendrik Hagen op Kolegem (Mariakerke) gesticht koor.

207. PATOOR W., *Gentbrugge. Straten die een persoonsnaam dragen (7)*, in *Land van Rode*, 14, (1986), nr. 4, p. 173-175.

Bespreking van de Jules Van Biesbroeckstraat en de Henri Pirennelaan.

208. POELMAN R., *De dienst Winterhulp in de Oost-Oudburg*, in *Heemkundig Nieuws*, 16, (1988), nr. 2, p. 1-5.

Naamlijsten van de medewerkers aan de dienst Winterhulp in de gemeenten Beervelde, Destelbergen, Desteldonk, Heusden, Lochristi, Oostakker, Sint-Amandsberg, Zaffelare en Zeveneken.

209. POELMAN R., *De oorlog, de Poolse troepen en Winterhulp*, in *Heemkundig Nieuws*, 16, (1988), nr. 3-4, p. 7-8.

210. POELMAN R., *Sint-Amandsberg en het jubeljaar 1947*, in *Heemkundig Nieuws*, 16, (1988), nr. 3-4, p. 10-14.

Omtrent de feestelijkheden naar aanleiding van het 75-jarig bestaan van de gemeente Sint-Amandsberg.

211. SCHELSTRAETE A., *De familie Schelstraete*, Wetteren, 1987, 223 blz.

Geschiedenis van deze Drongense familie. Met illustraties.

212. *Stad Gent. 500 jaar schietsport met vuurwapens*, [Gent, 1988], 56 blz.

213. STEEGHERS W., *Een dodelijk ongeval in het klooster van de Geschoeide Karmelieten te Gent in december 1720*, in *Vlaamse Stam*, 24, (1988), nr. 2, p. 89-90.

Uitgave van de begrafenis- en lijkschouwingsakte van de verongelukte timmerman Michiel Braeckman. Met illustratie.

214. STEEGHERS W., *Genealogische gegevens betreffende de familie van de rechtsgeleerde Josephus Bernardus Cannaert*, in *V.V.F. Gent-Informatieblad*, 7, (1988), nr. 3, p. 39.

215. STEEGHERS W., *Genealogische gegevens betreffende de familie van kunstschilder Jacob Godinau*, in *Appeltjes van het Meetjesland*, 38, (1987), p. 185-191. Geïllustreerd.

216. STEEGHERS W., *Genealogische nota's betreffende de familie Cannaert (Canaert) te Gent in de 18de eeuw*, in *V.V.F. Gent-Informatieblad*, 7, (1988), nr. 3, p. 38.

217. STEEGHERS W., *Personen geboren in het Land van Nevele en overleden in het Bijlokehospitaal te Gent (1625-1799)*, in *Het Land van Nevele*, XVIII, (1987), afl. 4, p. 259-268.
218. STEEGHERS W., *Personen uit de gemeenten van het Land van Nevele voorkomend in de overlijdensregisters van Sint-Niklaasparochie te Gent (1701-1796)*, in *Het Land van Nevele*, XVIII, (1987), afl. 1, p. 50.
219. STEEGHERS W., *Personen uit de streek van de Oost-Oudburg en overleden in het Bijlokehospitaal te Gent (1651-1799)*, in *Heemkundig Nieuws*, 15, (1987), nr. 6, p. 13-14.
220. STEEGHERS W., *Personnes du nord de la France dans les registres de décès de Gand*, in *Association généalogique Flandre-Hainaut*, nr. 15, (1987), p. 31-34.
- Vertaling van een artikel verschenen in *Vlaamse Stam*, 22, (1986), nr. 12, p. 548-550.
221. STEEGHERS W., *Verdrinkingsdood van Adriaen Verhaeghe (vander Haeghen) in februari 1753 in de gracht van het Groot Begijnhof te Gent*, in *Vlaamse Stam*, 24, (1988), nr. 1, p. 50-51.
- Uitgave van de lijkschouwingsakte en de begrafenistoelating van de verdrongen metsersknaap Adriaen Verhaeghe. Met illustratie.
222. STORME J., *La Belle Epoque in oude prentkaarten*, in *De Draeke*, 10, (1986-1987), p. 4-10, p. 25-28, p. 55-59, p. 64-67 ; 11, (1987-1988), p. 8-11, 30-34.
- Een beschrijving van het 19de-eeuwse Gent aan de hand van oude prentbriefkaarten. Geïllustreerd.
223. THOORENS M., *Généalogie, histoire et foi religieuse*, in *Compendium. Bulletin de l'Association généalogique de l'Oise*, nr. 152, (1987), p. 29-50.
- Genealogisch overzicht en geschiedenis van de Gentse familie Thoorens. Met illustraties.
224. *Toneelleven te Mariakerke*, in *Marka*, nr. 78, (1986), p. 1-31.
- Schets van het toneelleven in de deelgemeente gedurende de jaren 1836-1937. Geïllustreerd.
225. VAN ACKER L., *Gentse almanakverkopers in 1660*, in *Biekorf*, 84, (1984), p. 154-155.

226. VAN AERDE R., *Nogmaals, maar nu andere Gentse stroppendragers*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 4, p. 220-224.
227. VAN BOST F., *Albert Sugg en zijn genummerde prentkaarten*, in *De Draeke*, 10, (1986-1987), p. 21-24, p. 45-53.
228. VAN BOST F., *Numismatiek*, in *De Draeke*, 10, (1986-1987), p. 69-72 ; 11, (1987-1988), p. 3-6, p. 26-29. Geïllustreerd.
229. VAN BOST F., *Prentkaarten*, in *De Draeke*, 11, (1987-1988), p. 48-51.

De eerste officiële postkaart verscheen in 1869 bij de Oostenrijkse post. Vanaf 1892-1893 braken de prentbriefkaarten met afbeeldingen in foto-typie door. De eerst zichtkaarten met betrekking tot Melle verschenen in 1898. Lijst van de prentkaarten gedrukt i.v.m. Melle en lijst van de plaatselijke verkopers.

230. VAN BOST F., *Oude Prentkaarten*, in *De Draeke*, 11, (1987-1988), p. 65-70.

Enkele gegevens over de drukkers van porseleinkaarten G. Jacquain - P. Vande Steene (1841-1843) ; G. Jacquair (Brussel 1815 - Gent 1897) en Vande Steene Frères (Gent).

231. VAN BRUWAENE C., *In de voetsporen van keizer Karel*, in *Toerisme in Oost-Vlaanderen*, 37, (1988), nr. 1, p. 21-26.

Overzicht van de materiële relictten in de stad, die verwijzen naar keizer Karel V. Met illustraties.

232. VAN DAMME J., *Maatschappijen te Gentbrugge. Association royale la Gantoise. Royal racing club Gent*, in *Land van Rode*, 14, (1986), nr. 4, p. 160-168.

233. VAN DEN STORME L., *De heilige Amelbergaverering in Oost-Vlaanderen*, in *Oostvlaamse Zanten*, LXII, (1987), nr. 3, p. 143-177.

De Gentse Sint-Pietersabdij bewaarde tot in 1578 de stoffelijke resten van Amelberga († Temse, 772). Na de calvinistische tijd kwamen de relikven in Temse terecht, waar ze speciaal vereerd werden. Van ongeveer 714 tot 719 verbleef Amelberga in Mater. Vandaar dat er ook in deze laatste gemeente een Amelbergaverering bestond. Met illustraties.

234. VAN DER LINDEN R., *Bedevaartvaantjes. Volksdevotie rond 200 heiligen op 1000 vaantjes*, Brugge, 1986, 304 blz.

Onder meer worden de bedevaartvaantjes besproken van de heiligen Petrus (Afsnee), Godelieve (Gent), Hubertus (Gent), Nikolaas van Tolentino (Gent), Rita (Gent), Kristoffel (Gent en Gentbrugge), Elooi (Gentbrugge), Kornelius (Mariakerke), Bavo (Mendonk), hostiewonder (Sint-Denijs-Westrem), Dionysius (Sint-Denijs-Westrem), Katarina van Alexandrië (Wondelgem) en Markoen (Wondelgem). Met illustraties en registers.

235. VANDER STRAETEN M., *De bouwgeschiedenis van de Brugsepoort*, in *G.O.V. Heraut*, 23, (1988), nr. 4, 12 blz. Geïllustreerd.
236. VAN DE WIELE J., R. DE HERDT, E. DEMOEN, G. DESEYN, R. VAN DE WALLE en P. VIAENE, *De Markt. Economisch forum en kloppend hart van agrarische, stedelijke en industriële maatschappijen*, (*Museum voor Industriële Archeologie en Textiel*), Gent, 1988, 263 blz.

Boekwerk dat werd uitgegeven naar aanleiding van de gelijknamige tentoonstelling, waarin wordt ingegaan op de jaarmarkten en de Gentse jaarmarkten, de dagdagelijkse markten in Gent, de bouwgeschiedenis van de overdekte markt het Groot Vleeshuis, de wijzigingen in het marktwezen in het industrieel tijdperk, de marktzangers, lied en animatie op het marktplein, een volkskundige kijk op het marktgebeuren en marktkramers aan het woord in tien interviews. Rijk geïllustreerd.

237. VAN HAGELAND A., *John Flanders en het volksleven. Naar een honderdjarig jubileum 1887-1987*, in *Oostvlaamse Zanten*, LXI, (1986), nr. 4, p. 199-201.

Beschrijving van de folkloretHEMA's die in het oeuvre van de Gentse auteur aan bod komen. Met illustratie.

238. VAN TWEMBEKE J., *De gemeentelijke wapenschilden in het werkgebied van de Heemkring Scheldeveld*, in *Heemkring Scheldeveld. Jaarboek*, XVI, (1987), p. 7-18.
239. VAN WAESBERGEN J.P., *Het geslacht van Waesberghe, van Waesberge - van Waasbergen door de eeuwen heen 1279-1983*, Breda, [1983], 308 blz.
240. *Van wei tot wijk. Ter herdenking van het honderdjarig bestaan van de Gentse wijk Heirnis*, Gent, 1988, 255 blz.

De Heirnis te Gent is de wijk begrensd door Gentbrugge, Sint-Amandsberg, de Wolterslaan, de Kasteellaan en de Schelde. Diverse auteurs leverden een bijdrage aan dit herdenkingsboek. Het jubileumboek wordt afgerond met korte biografische nota's van enkele markante personen.

241. VAN WESEMAEL M., *Keizer Karel's standbeeld op de Vrijdagsmarkt*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 13, (1984), nr. 4, p. 216-230. Geïllustreerd.
242. VAN WESEMAEL M., *Neen, de oude Schelde is niet altijd oud geweest*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 12, (1983), nr. 4, p. 186-214. Geïllustreerd.
243. VAN WESEMAEL M., *Over een paar lang vergeten letterspeltjes*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 5, p. 247-262.
244. VAN WITTENBERGHE O., *Enkele families te Gentbrugge in de 18de eeuw*, in *Land van Rode*, 14, (1986), nr. 4, p. 169-172.
245. VERKERKEN D., *Verkerken. Een familie van 250 jaar, 1738-1988*, Gent, 1988, z.p.

Geschiedenis van de familie Verkerken. Deze familie stamt af van de Gentse vondeling Philippus Verkerken. Geïllustreerd.

246. *Vraag en antwoord*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 6, p. 344-347.

Gegevens o.m. over lucifersfabriek „Cossemille” in de Werkhuisstraat, Hélène Marèchal, pijkenheere (kerkbaljuw van de Sint-Pietersparochie) en de kunstenaar Cyriel Vanderhaegen (° 1918).

247. *Vraag en antwoord*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 17, (1988), nr. 2, p. 113-117.

Gegevens o.a. over lucifersbedrijven, het Nachtverblijf in de Tinkstraat, huisgeld van de firma Caussemille en Roche en het kanon Dulle Griet.

Biografieën

248. *Anna De Weert - Cogen (1867-1950)*, in *G.O.V. Heraut*, 22, (1987), nr. 10, 2 blz.

Nicht van de schilder Felix Cogen, die schilderde in het voetspoor van E. Claus. Geïllustreerd.

249. *Arbeid in veelvoud. Een huldeboek aangeboden aan prof. dr. J. Craeybeckx en prof. dr. E. Scholliers van de Vrije Universiteit Brussel, (V.U.B.)*, Brussel, 1988, 335 blz.

De historici Jan Craeybeckx (Ekeren, 1923) en Etienne Scholliers (Gentbrugge, 1922) studeerden en startten hun universitaire carrière aan de R.U.G. Met voorwoord door de rector van de V.U.B. S. LOCCUFIER, ten geleide door E. WITTE en J. HANNES en bio-bibliografieën van de afscheidnemende professoren.

250. BIERLAIRE F. en J.L. KUPPER, (eds.), *Henri Pirenne de la cité de Liège à la ville de Gand. Actes du colloque organisé le 13 décembre 1985, (Cahiers de Clío)*, Luik, 1987, 135 blz.

De bekende geschiedschrijver Henri Pirenne (Verviers, 1862 - Ukkel, 1935) was achtereenvolgens hoogleraar te Luik (1885), te Gent (1886) en te Brussel (1934). Naar aanleiding van de honderdste verjaardag van zijn benoeming te Luik werd rond deze figuur een colloquium georganiseerd, waarvan de handelingen onlangs verscheen. PREVENIER W. bracht een bijdrage over *Pirenne à Gand* (p. 23-44). Een tweede publicatie over Pirenne is van de hand van VAN CAENEGEM R.C., *Henri Pirenne: naar aanleiding van de honderdste verjaardag van zijn benoeming te Gent*, in *Academiae Analecta. Klasse der Letteren*, 49, (1987), nr. 1, p. 85-105. Tenslotte verscheen ter gelegenheid van de vijftigste herdenkingsdag van zijn overlijden: DESPY G. en A. VERHULST, (eds.), *La fortune historiographique des thèses d'Henri Pirenne, (Archief- en Bibliotheekwezen in België. Extranummer 28)*, Brussel, 1986, 187 blz.

251. BOUDIN H.R., (hoofddred.), *Belgisch protestantse biografieën, (PRODOC)*, 1, (1987-1988), losbladige fichen.

Protestantse biografieën van de Gentse predikanten Karel Blommaert (1884-1967) en Gerard Klaas Geerds (1916-1986) en van de uit het Gentse afkomstige Martinus Micronius (ca. 1523-1559). Verder zijn ook lijsten opgenomen van predikanten van de gereformeerde kerken in België (1894-1978) en van een huwelijksregister (1874-1945) en een doopboek van de Belgische Christelijke Zendingkerk te Gent (1856-1897).

252. BOYDENS H., *Lodewijk Jozef Roelandt. Nieuwpoort 1786 - Gent 1864*, Nieuwpoort, 1987, 48 blz.

Roelandt werd in 1819 tot Gents stadsarchitect aangesteld. In die hoedanigheid creëerde hij een aantal grote gebouwen in neoklassieke stijl. De bekendste zijn de Aula van de universiteit (1819), het Justitiepaleis (1836) en de Opera (1837). Geïllustreerd. Zie ook VANDER STRAETEN M. e.a., *Louis Roelandt. Een bekend Gents bouwmeester. Nieuwpoort 1786 - Gent 1864*, in *G.O.V. Heraut*, 21, (1986), nr. 6, 20 blz.

253. BUYLE M., *Achiel Vereecken (1889-1933)*, in *Heemkundig Nieuws*, 15, (1987), nr. 6, p. 3-8.

Levensschets van de Gentse tekenaar en aquarelschilder Vereecken. Met illustraties.

254. BUYLE M., *Kunstschilder Louis Tytgadt (1841-1918)*, in *Heemkundig Nieuws*, 16, (1988), nr. 3-4, p. 3-6. Geïllustreerd.

255. BUYLE M., *Tekenaar-kunstschilder Gerard Hermans*, in *Heemkundig Nieuws*, 16, (1988), nr. 2, p. 6-9.

Levensschets van de kunstenaar Hermans (Gent, 1901-1978). Met illustraties.

256. BUYLE M., *Theophiel Lybaert (1848-1927)*, in *Heemkundig Nieuws*, 16, (1988), nr. 1, p. 9-13.

Biografische nota van de Gentse schilder en beeldhouwer Theophiel Lybaert. Geïllustreerd.

257. CASO P., *Herberigs*, Brussel, 1986, 152 blz.

Biografisch kunstboek over de toondichter, literator en kunstschilder Robert Herberigs (Gent, 1886 - Oudenaarde, 1974). Geïllustreerd.

258. CASSIMAN P., *Wally Van de Velde. Drongens kunstenaar, 50 jaar in 1988*, in *Dronghine. Jaarboek*, (1988), p. 100-101. Geïllustreerd.

259. CLINCKSPOOR J., *Jan Broeckaert 1837 - 1911*, Wetteren, 1987, 206 blz.

De letterkundige en geschiedschrijver Broeckaert (Wetteren, 1837 - Dendermonde, 1911) bleef vooral bekend om de imposante reeks Oostvlaamse dorps- en stadsgeschiedenissen, die hij gedurende de jaren 1864-1903 publiceerde in samenwerking met Frans De Potter. In deze serie worden alle Gentse deelgemeenten behandeld. Met illustraties. Zie ook DAEM M., *Jan Broeckaert. Zijn betekenis voor de volkskunde*, in *Oostvlaamse Zanten*, LXII, (1987), nr. 4, p. 233-238.

260. DE BUSSCHERE K., *Karel Van de Putte (Pittem 1850 - Gent 1922)*, in *De Roede van Tielt*, 16, (1985), nr. 3, p. 106-156.

Biografie van de advocaat en dichter Van de Putte, die van 1921 af in Gent woonde. Met illustraties.

261. DEFOORT E. en G. VANSCHOENBEEK, *Hippoliet De Boos of hoe een socialistische held een vergeeten dissident wordt*, in *AMSAB-Tijdingen*, V, (1987), nr. 3-4, p. 81-98.

Biografie van Hippoliet De Boos (geboren in 1870) die als Gents socialistisch militant in 1898 radicaal met de partij brak. Hij week uit naar Oostende en trad er toe tot de liberale partij. Zijn weder- varen wordt ingepast in de bredere context van de dissidentie tegen de Gentse socialistische leider Edward Anseele.

262. ELKHADEM H., *George Sarton : ses années de formation et ses réalisations académiques à travers sa correspondance avec Irénée Van der Ghinst*, in *Academiae Analecta. Klasse der Wetenschappen*, 47, (1985), p. 103-125.

George Sarton (1884-1956) studeerde wis- en natuurkunde aan de Gentse universiteit en werd lesgever aan de Harvard University te Cambridge (USA).

263. FRANÇOIS L., *Helias d'Huddeghem Emmanuel (° Gent, 1762 - † Gent, 1838)*, in *HMGOG*, XLI, (1987), p. 181-194.

Emmanuel Helias d'Huddeghem studeerde rechten aan de Leuvense universiteit en werd advocaat bij de Raad van Vlaanderen. Tussen 1789 en zijn overlijden was hij politiek bedrijvig en maakte diverse regimewisselingen mee.

264. FRANÇOIS L., *Renier du Bosch (Waterliet, 1765 - Bassevelde, 1842)*, in *Appeltjes van het Meetjesland*, 38, (1987), p. 111-160.

Het carrièreverloop van du Bosch tijdens de diverse regimewisselingen tussen 1792 en 1814 wordt besproken.

265. GAUBLOMME D., *François Laurent (1810-1887). De ongelukkige liefde van een liberaal vechtfas voor de kinderen van het volk*, (*Stadsarchief*), Gent, 1987, 83 blz.

Catalogus van een biografische tentoonstelling over de liberale politicus, jurist en professor François Laurent (Luxemburg, 1810 - Gent, 1887). Geïllustreerd en met voorwoord door schepen G. BRACKE. Zie ook COLLUMBIEN H., *François Laurent*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 2, p. 81-86.

266. HOSTE L., *In memoriam Michel Steels (Gent 28 augustus 1913 - 11 januari 1987)*, in *AMSAB-Tijdingen*, V, (1987), nr. 1, p. 89-90.

De heemkundige Steels blijft vooral bekend om zijn *Geschiedenis van het stedelijk onderwijs te Gent 1828-1914* (Gent, 1978) en om zijn talrijke bijdragen in het tijdschrift *Ghendtsche Tydinghen*. Zie ook de „In memoriam's” van ID. in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 3, p. 118-120 en van GERITS J. in *Ons Heem*, 42, (1988), nr. 1, p. 34.

267. HULPIAU K., *René De Clercq (1877-1932). Een monografie*, (*Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde*), Gent, 1986, 496 blz.

De letterkundige De Clercq (Deerlijk, 1877 - Maartensdijk, 1932) studeerde filologie aan de universiteit en werd in 1906 leraar aan het Gentse atheneum. Tijdens de jaren 1915-1918 engageerde hij zich in het Aktivisme. Met indringende besprekingen van het literaire oeuvre van De Clercq.

268. *Jan Frans de Boever (1872-1949) en enkele Gentse tijdgenoten*, s.l., s.d., 7 blz.

Catalogoog van de tentoonstelling rond de Gentse kunstenaar De Boever. Met biografische kroniek door R. DE BUYST.

269. KLUYSKENS P., *Frans Ackerman*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 4, p. 190-194.

270. KLUYSKENS P., *Josse Delehay*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 17, (1988), nr. 4, p. 190-196.

Josse Delehay (1800-1882) was katholiek burgemeester van Gent (1854-1857).

271. LEKENS L., *Beeldhouwer-kunstschilder Firmin De Vos*, in *G.O.V. Heraut*, 22, (1987), nr. 5, 2 blz.

Geboren in 1925 te St.-Amandsberg. Beeldhouwer o.m. het borstbeeld van Ferdinand August Snellaert op het gelijknamig plein te Sint-Amandsberg.

272. LEKENS L., *Een kunstenaar uit het Gentse. Prosper De Troyer 1880-1961*, in *G.O.V. Heraut*, 22, (1987), nr. 5, 3 blz. Geïllustreerd.

273. LEKENS L., *Kunstschilder Karel De Bondt 1888-1973*, in *G.O.V. Heraut*, 23, (1988), nr. 3, 4 blz. Geïllustreerd.

274. LEKENS L., *Paul Van Peteghem. Graficus-etscher*, in *G.O.V. Heraut*, 22, (1987), nr. 5, 1 blz.

Geboren in 1940. Richt zich in zijn kunst vooral naar Gent.

275. LELEUX F., *Gentse revolutionaire figuren*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 17, (1988), nr. 2, p. 107-112; nr. 3, p. 160-167 (Constant Hopsomere); nr. 4, p. 223-232 (Jacques Guillaume Meyer).

276. *Liber amicorum dr. J. Scheerder. Tijdingen uit Leuven over de Spaanse Nederlanden, de Leuvense universiteit en historiografie, (Vereniging historici Lovaniensis)*, Leuven, 1987, 394 blz.

Dr. Jef Scheerder is oud-student van de K.U.L. Hij is een autoriteit voor de periode van de Beeldenstorm en specifiek nog voor de Gentse toestanden uit die periode. Met foto.

277. *Nationaal biografisch woordenboek*. 12, (*Koninklijke Academiën van België*), Brussel, 1987, VII + 848 + VI blz. en kol.

Voor Gent werden opgenomen: de schilder en tekenaar Frits Van den Berghe, 1883-1939 (47-57); de schilder en tekenaar Jules Van Biesbroeck, 1848-1920 (67-72); de beeldhouwer Lodewijk Van Biesbroeck, 1839-1919 (72-76); de franciscaan Fulco Borluut, 2de kwart 13de eeuw - na 1320 (95-97); de patriciër Jan Borluut, 2de helft 13de eeuw - voor 1306 (97-102); de hoogleraar en politicus Camilius De Bruyne, 1861-1937 (123-127); de beeldhouwer Jakob Cockx, eind 16de eeuw - 1665 (150-153); de natuur- en scheikundige en hoogleraar François Donny, 1822-1896 (243-248); de geneesheer en hoogleraar Louis Fraeys, 1817-1885 (255-259); de mediëvist en hoogleraar François Ganshof, 1895-1980 (263-273); de jezuïet en apotheker Petrus Gillis, 1620-1697 (294-296); de filoloog, volkskundige en Vlaamse strijder Jozef Goossenaerts, 1882-1963 (300-309); de wiskundige Gielis van den Hoecke, ca. 1505-? (357-358); de arts en hoogleraar Carlos Hooft, 1910-1980 (369-374); de leraar en letterkundige Leo d'Hulster 1784-1843 (391-398); de kunstschilder en beeldhouwer Karel De Kesel, 1849-1922 (399-404); de geschiedkundige en hoogleraar Theo Luyckx, 1913-1978 (442-450); de geneesheer en hoogleraar Daniel Mareska, 1803-1858 (462-465); de componist Emile Mathieu, 1844-1932 (498-504); de graficus Victor Stuyvaert, 1897-1974 (712-717); de componist Jozef Tilborghs, 1830-1910 (735-738); de advocaat en politicus Paul Voituron, 1824-1847 (794-800); de advocaat en filoloog Leonard Willems, 1864-1938 (831-838); de neolatijnse dichter Jacobus Yetzweirtius, 1541-? (843-848).

278. *Prof. dr. Willem De Vreese (1869-1938). Een herdenking*, (*A.N.V. Afdeling Oost-Vlaanderen*), Gent, 1988, 71 blz.

Bundeling van drie artikels rond prof. De Vreese, filoloog en onder meer hoogleraar en bibliothecaris aan de Rijksuniversiteit te Gent. Met een ten geleide van prof. A. DEPREZ.

279. *Retrospectieve tentoonstelling Anna De Weert (1867-1950), Jenny Montigny (1875-1937), Yvonne Serruys (1873-1953)*, (*Museum van Deinze en Leiestreek*), Deinze, 1987, 79 blz.

Catalogo naar aanleiding van een overzichtstentoonstelling met werk van drie kunstenaressen, die volgelingen waren van Emile Claus. Anna De Weert en Jenny Montigny waren van Gentse afkomst. Met inleiding door V. VAN DOORNE en illustraties.

280. *Retrospektieve Antoon Catrie (1924-1977)*, Gent, 1987, 48 blz.

Catalogus van een overzichtstentoonstelling met werk van de Gentse schilder Catrie. Met inleidende tekst van J. MUREZ, een levensschets van de kunstenaar en lijst van de vroegere tentoonstellingen. Geïllustreerd.

281. SORGELOOSE W., *André Janssens : een ongekleemd woordkunstenaar*, in *Heemkundig Nieuws*, 15, (1987), nr. 6, p. 8-11.

Biografische gegevens betreffende de schrijver A. Janssens (Sint-Amandsberg 1929-). Met foto.

282. STEELS M., *Aimé Bogaert*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 2, p. 110-112.

283. STEVENS J., *Petrus Christianus Degeyter. Toondichter van „d'Internationale" te Rijsel gecreëerd op 23 juni 1888*, in *G.O.V. Heraut*, 23, (1988), nr. 3, 10 blz. Geïllustreerd.

284. *Tentoonstelling Filip De Pillecyn 1891-1962, (Campo Santo)*, Sint-Amandsberg, 1987, 23 blz.

Catalogo van de tentoonstelling over de schrijver De Pillecyn (Hamme, 1891 - Gent, 1962).

285. VAN DEN BUSSCHE W., *Permeke, (Mercatorfonds)*, Antwerpen, 1986, 415 blz.

De expressionistische kunstenaar Constant Permeke (Antwerpen, 1886 - Oostende, 1952) volgde onder meer lessen aan de Academie te Gent (1906). Tijdens zijn verblijf in de stad legde hij contacten met andere kunstenaars zoals Frits Vanden Berghe, Albert Servaes en Gust en Leon De Smet. In 1909 vestigde hij zich in het kunstenaarsdorp Sint-Martens-Latem. Het boek brengt een volledig overzicht van het leven en het werk van de kunstenaar en is rijkelijk geïllustreerd.

286. VAN DER LINDEN R., *In memoriam Maurits van Wesemael*, in *Oostvlaamse Zanten*, LXI, (1986), nr. 4, p. 205-208.

Van Wesemael (Gent, 1900 - Brugge, 1986) was een bekend volkskundige. Hij werkte jarenlang als archivaris-bibliothecaris in de bibliotheek van de Koninklijke Bond der Oostvlaamse Volkskundigen. Met foto en ex-libris van de overledene. Zie ook JANSSENS S., *In memoriam Maurits Van Wesemael (1900-1986)*, in *Ons Heem*, 41, (1987), nr. 6, p. 227-228.

287. *Van Rysselberghe Theo*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 16, (1987), nr. 6, p. 320-322.
288. VANSCHOENBEEK G., *Mijnbeer Emiel. Leven en werk van Emiel Moyson (1838-1868), vrijdenker, flamingant en socialist. De lotgevallen van een intellectueel in de arbeidersbeweging*, (AMSAB), Gent, 1988, 86 blz.

Uitstekende vulgariserende studie over deze Gentse vroeg-socialistische voorman. Met een chronologie van leven en werk. Rijk geïllustreerd.

289. VLERICK W., *Een vlaming, Polydoor De Keyser, wordt Lord Mayor*, in *G.O.V. Heraut*, 23, (1988), nr. 2, 4 blz.
290. YLEN A., *Slangemens Achiel De Pauw*, in *Heemkundig Nieuws*, 16, (1988), nr. 3-4, p. 8-10.

Achiel De Pauw (Sint-Amandsberg, 1892 - Gent, 1987) was een contorsionist of „slangemens”. Geïllustreerd.